

Svenskarna och internet: Valspecial 2022

www.svenskarnaochinternet.se

INTERNET
STIFTELSEN

Svenskarna och internet: Valspecial 2022

Innehåll

	Inledning: Nätet som informationskälla och arena för politisk diskussion	4-6
	Kapitel 1: Politisk information och budskap på nätet	7-21
	Kapitel 2: Det politiska samtalet på nätet	22-38
	Kapitel 3: Hinder för det öppna samtalet	39-49
	Kapitel 4: Plattformarnas ansvar och vägen framåt	50-60
	Metodbeskrivning: Svenskarna och internet – Valspecial 2022	61-63

Nätet som informationskälla och arena för politisk diskussion

Sociala medier är en viktig källa till politisk information och en plats där alla utom de äldsta diskuterar politik. Men ett hårt debattklimat får många att begränsa sig i det politiska samtalet, och informationen på sociala medier bedöms inte som särskilt trovärdig.

Välkommen till *Svenskarna och internet: Valspecial 2022*. Denna delrapport handlar om internet som en politisk arena. Syftet med studien är att belysa den roll internet har både för att sprida politiskt innehåll och som plattform för politiskt engagemang. Vi vill med den här rapporten bidra med ökad kunskap om internetanvändarnas beteenden, attityder och agerande i politiska sammanhang på nätet.

Digitaliseringen sker snabbt inom de flesta områden, också i politiken. Inför riksdagsvalet år 2014 tog inte ens hälften av svenska väljare del av politisk information på internet. Men redan vid valet 2018 hade internet blivit mycket viktigt för att hämta information och föra politiska samtal. Inför det kommande valet i höst 2022 ser vi att särskilt sociala medier har en framträdande roll. Det är där de politiska diskussionerna äger rum, men sociala medier är också en viktig källa för politisk information.

Som i många andra fall ser vi en stor skillnad mellan hur olika åldrar tar till sig digitaliseringen. För de äldsta väljarna är fortfarande tv:n det vanligaste sättet att ta del av politisk information, men detta minskar med befolkningens ålder. Väljarna födda på 90- och 00-talet använder oftare sociala medier för politisk information.

Yngre väljare omfamnar sociala medier

Även inom sociala medier ser vi skillnader i beteende hos de yngsta som oftast använder Instagram för att ta del av politisk information. 00-talisterna använder dessutom Twitter mer än äldre generationer, och är i princip ensamma om att använda Tiktok för politisk information. Äldre generationer använder istället främst Facebook för detta. Facebook är dessutom den vanligaste platsen på nätet att uttrycka politiska åsikter, för alla utom de allra yngsta väljarna.

De yngsta som nu ska rösta för första gången utmärker sig också på andra sätt jämfört med äldre. De delar mer artiklar och diskuterar i högre grad politik på nätet. Dessutom anser de att internet ger dem större möjlighet att påverka samhällsfrågor.

Detta står i kontrast till de äldsta väljarna på nätet, pensionärerna. De är visserligen politiskt intresserade men deltar i betydligt lägre utsträckning i det politiska samtalet på nätet. Annars är politiskt intresse en avgörande faktor för att ge sig in i politiska diskussioner på internet.

Det är fler män än kvinnor som diskuterar politik på nätet, och dessutom är det olika frågor som diskuteras mest av män respektive kvinnor. Nästan dubbelt så många män som kvinnor har diskuterat politik på nätet med personer de inte känner.

Tv har högsta förtroendet

Det är traditionella medier som åtnjuter det högsta förtroendet från väljarna. En majoritet tycker att större delen av den politiska informationen i tv, radio och dagstidningar är pålitlig. Förtroendet för den politiska informationen på sociala medier är generellt låg, och de flesta anser att det bara är en liten del eller inget alls av informationen där som är pålitlig. Detta trots att en stor del av den politiska informationen de uppger att de möter på sociala medier är just delade artiklar och nyhetsinslag från traditionella medier.

Mer än hälften av internetanvändarna känner också stor oro för att vilseledande och falsk information kommer att användas för att påverka utgången i höstens val. Drygt en tredjedel känner också stor oro för att utländska stater eller myndigheter ska använda internet för att påverka det svenska valet. Här vill vi understryka att vår undersökning genomfördes i december 2021, innan kriget i Ukraina. Omvälvande världshändelser kan mycket väl påverka oron för desinformation som maktmedel, samtidigt som frågan uppmärksammas i media. Oavsett så är källkritik och värdering av information kritiska förmågor i dagens digitala värld.

Hat och hot begränsar samtalet

En annan faktor som begränsar det öppna politiska samtalet på nätet är det hårda debattklimatet. Totalt har knappt var tionde internetanvändare utsatts för hat eller hot kopplat till politiska åsikter, men bland de som diskuterar politik på nätet är det var femte. Oron att utsättas för hat eller hot gör att många väljer att begränsa sig i den politiska debatten. Faktum är att var femte internetanvändare totalt svarar att de har avstått från att uttrycka en politisk åsikt det senaste året för att undvika hård kritik, hat eller hot.

Att en så stor del av det politiska samtalet sker på sociala medier leder också till frågan om vilket ansvar sociala medieplattformar har över innehållet som publiceras där. När det gäller politiska inlägg med hat och hot ser vi att en stor majoritet lutar åt att plattformarna ska få plocka bort sådant, och hälften håller med om detta helt och hållet. När det gäller politiska inlägg med information som bedöms som falsk eller vilseledande går meningarna mer isär. Även om en majoritet lutar åt att sociala medier ska få plocka bort också sådana inlägg är det en mycket mindre andel som helt håller med.

Även här ser vi att de yngsta internetanvändarna uppvisar ett annat beteende gentemot de äldre. Förstagångsväljarna är inte bara mer aktiva i politiska diskussioner på nätet – de är också mer benägna att anmäla kränkande inlägg. Var fjärde förstagångsväljare har under det senaste året anmält inlägg med politiskt innehåll för att de innehåller hårda ord, hat eller hot. Detta är betydligt mer än den genomsnittlige internetanvändaren där inte ens var tionde har anmält ett politiskt inlägg.

Internet öppnar dörrar och ger möjligheter

Det är tydligt att internet och sociala medier har blivit centralt för att samla in politisk information, och för att delta i det politiska samtalet. Nästan var tredje internetanvändare har diskuterat politik på nätet, och ännu fler bland de som har ett stort politiskt intresse. Särskilt de unga är aktiva i de politiska samtalen online, och ser positivt på sina möjligheter att påverka genom att delta.

De som deltagit i undersökningen har också kunnat lämna egna skriftliga kommentarer kring hur de anser att internet kan användas för att få fler att bli delaktiga i det politiska samtalet. Dessa svar visar också att frågan om ett öppet samtalsklimat på nätet är komplex. Där några ser att internet gjort det möjligt för alla att göra sin röst hörd menar andra att nätet enbart skapar polarisering och inte alls främjar den politiska debatten.

Sociala medier lyfts överlag fram som en möjlighet att väcka engagemang och intresse. Samtidigt kritiserar hur de sociala plattformarnas innehåll drivs av algoritmer som gynnar konfrontation och förenkling snarare än fördjupande samtal och ömsesidig förståelse. Det är inte helt säkert att våra flöden i sociala medier är de bästa verktygen för att förstå en komplex och svåröverskådlig värld.

Insikter för valåret 2022

Hösten år 2022 är det återigen dags för den svenska befolkningen att gå till valurnorna. I samband med valåret vill Internetstiftelsen med denna delrapport lägga fokus på internets viktiga roll i det demokratiska samhället. Med undersökningen, vars svar är insamlade i december 2021, vill vi bidra med fakta och insikter om hur användningen av internet i Sverige utvecklas kopplat till politik. Vi vill ge förutsättningar till att digitaliseringen av det svenska samhället och näringslivet sker på välinformerad grund.

Kapitel 1: Politisk information och budskap på nätet

Traditionella medier har högst förtroende, men sociala medier viktigt för de unga

Inför valet 2022 är de traditionella medierna fortfarande viktigast för att ta del av politisk information, men sociala medier är en särskilt viktig kanal för yngre internetanvändare. Närmare hälften av årets förstagångsväljare tar dagligen del av politiskt innehåll på sociala medier.

I det här kapitlet undersöker vi var på nätet internetanvändarna tar del av politiskt innehåll och vilka informationskällor som uppfattas som viktiga.

Vi ser att traditionella medier fortsatt spelar en mycket viktig roll för konsumtionen av politiskt innehåll. Samtidigt är digitala kanaler viktiga för att nå ut till fler, inte minst den unga delen av befolkningen.

Kapitlet visar även att sociala medier utmärker sig från andra kanaler när det kommer till politiskt innehåll – där förtroendet för det politiska innehållet är mycket lågt samtidigt som konsumtionen av politiskt innehåll i dessa kanaler är jämförelsevis hög.

Nyckelinsikter från kapitlet:

Traditionella medier upplevs viktigast och når flest med politiskt innehåll

- Traditionella medier som tv, radio och nyhetstidningar är fortsatt de informationskällor som flest anser som viktiga för att ta del av politisk information.
- De traditionella medierna är också de kanaler som når flest internetanvändare och som når dem mest frekvent. Det är dock stora skillnader mellan unga och äldre.

Unga möts frekvent av politiskt innehåll på sociala medier

- Sociala medier är särskilt viktiga kanaler för unga. Bland förstagångsväljarna tar 4 av 10 del av politiskt innehåll på sociala medier dagligen.
- Bland 00-talister är det vanligast att ta del av politiskt innehåll i sociala medier på daglig basis. Därefter kommer nyhetstidningar (inkluderar webbtidning).

Förstagångsväljarna tar främst del av politiskt innehåll på Instagram

- Instagram är den sociala medieplattform där flest förstagångsväljare tar del av politiskt innehåll. Det användarmönstret skiljer sig mycket från de äldre generationerna.
- Bland personer födda på 90-talet är Facebook och Instagram ungefär jämnstora.
- Bland personer födda på 80-talet eller tidigare är Facebook tydligt den mest använda sociala medieplattformen för att ta del av politiskt innehåll.

Innehållet på sociala medier består till stor del av nyhetsartiklar

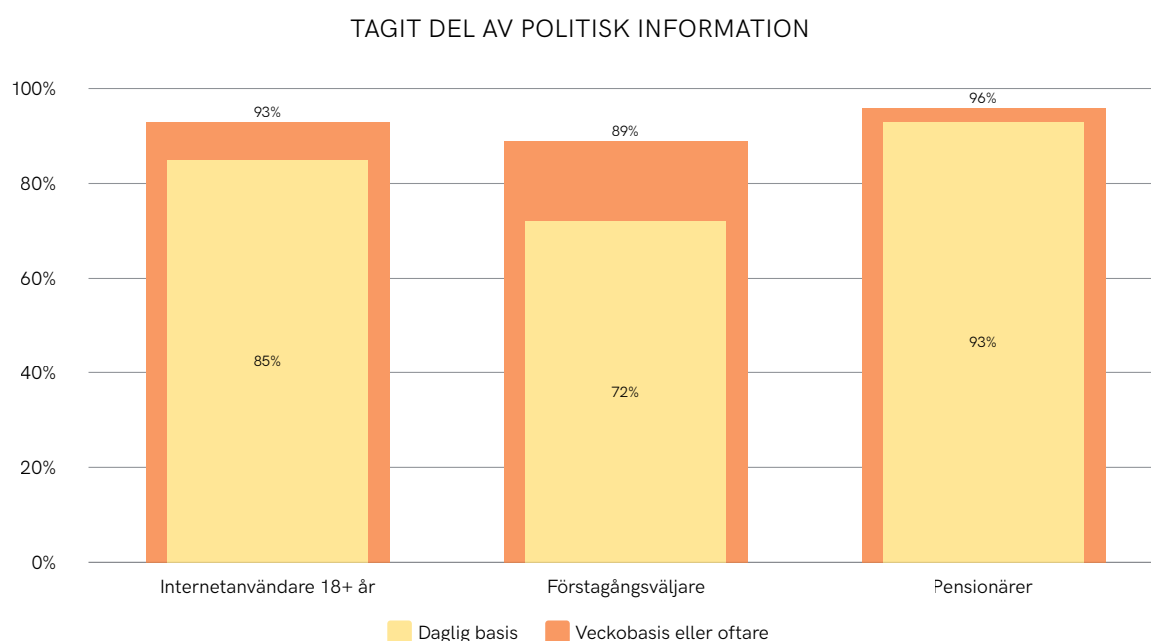
- Den typ av politiskt innehåll som flest tar del av på sociala medier är artiklar och nyhetsinslag. De sociala medieplattformarna kan på så vis bidra med att nå ut till fler och nå ut mer frekvent med politiskt innehåll – särskilt till unga.
- Förstagångsväljarna nås även i högre grad av inlägg direkt från politiska partier, enskilda politiker samt annons- och kampanjmaterial från politiska partier.

Informationskällor för politiskt innehåll

Närmare 9 av 10 tar del av politiskt innehåll varje dag

I *diagram 1.1* visas hur ofta internetanvändarna tagit del av politisk information eller politiska budskap under år 2021.

Diagram 1.1, Bas: Internetanvändare 18+ år, Fråga: I vilka av följande kanaler har du tagit del av politisk information eller politiska budskap på veckobasis eller oftare / ...på daglig basis?, Netto – Tagit del av politisk information/budskap, Valspecial 2022

Inför valet 2022 är väljarna vana vid att ta del av stora mängder politisk information och politiska budskap. Totalt tar uppemot 9 av 10 internetanvändare del av politiskt innehåll dagligen.

Bland de äldsta väljarna tar mer än 9 av 10 del av politiskt innehåll dagligen. Bland förstagångsväljare, födda på 00-talet, är motsvarande andel drygt 7 av 10.

Den politiska information flest svenskar möts av på nätet är nyhetsartiklar

Under en vanlig vecka möter många, närmare 8 av 10 internetanvändare, olika typer av politiskt innehåll på nätet. Ordmolnet nedan visar vilken typ av information som är vanligast att mötas av där.

Diagram 1.2, Bas: Internetanvändare 18+ år, Fråga: Vilken typ av politisk information möts du av på internet under en genomsnittlig vecka?, Valspecial 2022

Vanligast är att ta del av digitala nyhetsartiklar, följt av debattartiklar och analyser från politiska experter/kommentatorer på nätet. Omkring 1 av 4 möts även av digitala annonser och kampanjmaterial från politiska partier eller videoklipp med politiskt innehåll.

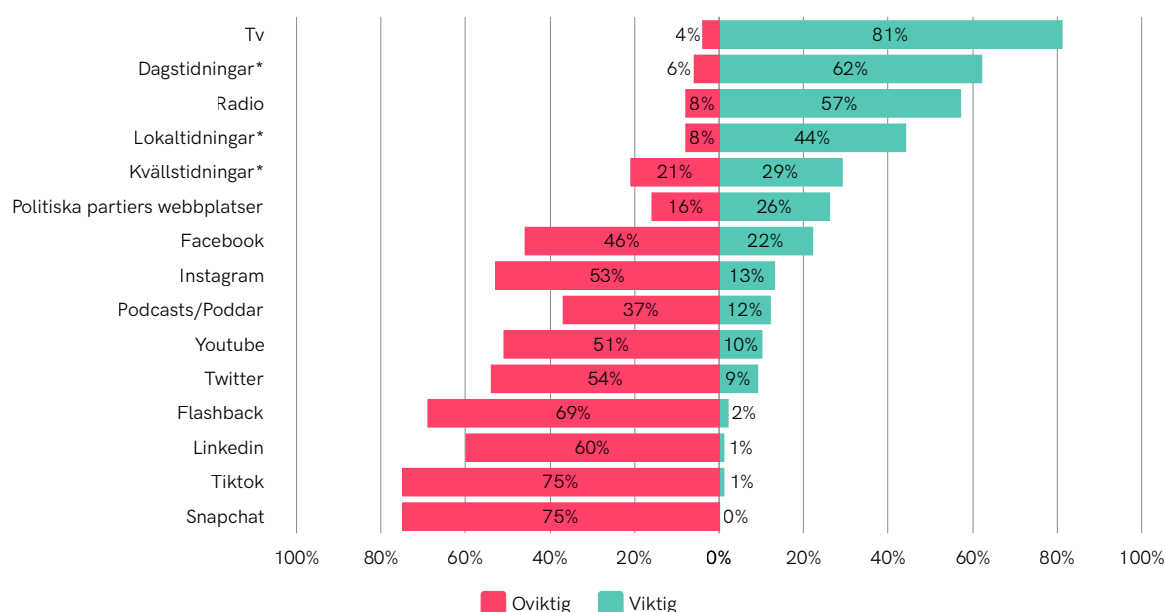
I tabellbilagan ser vi att en något större andel män (81 procent) jämfört med kvinnor (72 procent) tar del av politiskt innehåll på nätet under en genomsnittlig vecka.

Skillnaden är även mycket stor mellan förstagångsväljarna och de mer seniora väljarna, pensionärerna. Omkring 9 av 10 unga tar del av politiskt innehåll på nätet under en genomsnittlig vecka. Motsvarande andel bland de internetanvändande pensionärerna är betydligt lägre, drygt 6 av 10.

Traditionella medier är fortsatt den viktigaste informationskällan för politiskt innehåll

Diagram 1.3 visar vilka informationskällor som internetanvändarna anser som viktiga respektive oviktiga för att ta del av politisk information.

Diagram 1.3, Bas: Internetanvändare 18+ år, Fråga: Vilka av följande kanaler anser du är viktiga respektive oviktiga för dig som informationskällor, när det gäller att ta del av politisk information eller politiska budskap?, Valspecial 2022, * Avser både nyhetstidningar i pappersformat och på webben.

Tv, radio och nyhetstidningar (i pappersformat eller på webben) är fortsatt de kanaler som flest ser som viktiga informationskanaler för politisk information. Omkring 6 av 10 anser att dagstidningar och radio är viktiga informationskällor och drygt 4 av 10 att lokaltidningen är viktig.

När det gäller kvällstidningar går åsikterna mer isär bland internetanvändarna. Omkring 3 av 10 ser kvällstidningen som en viktig informationskälla medan 2 av 10 istället ser den som en oviktig källa.

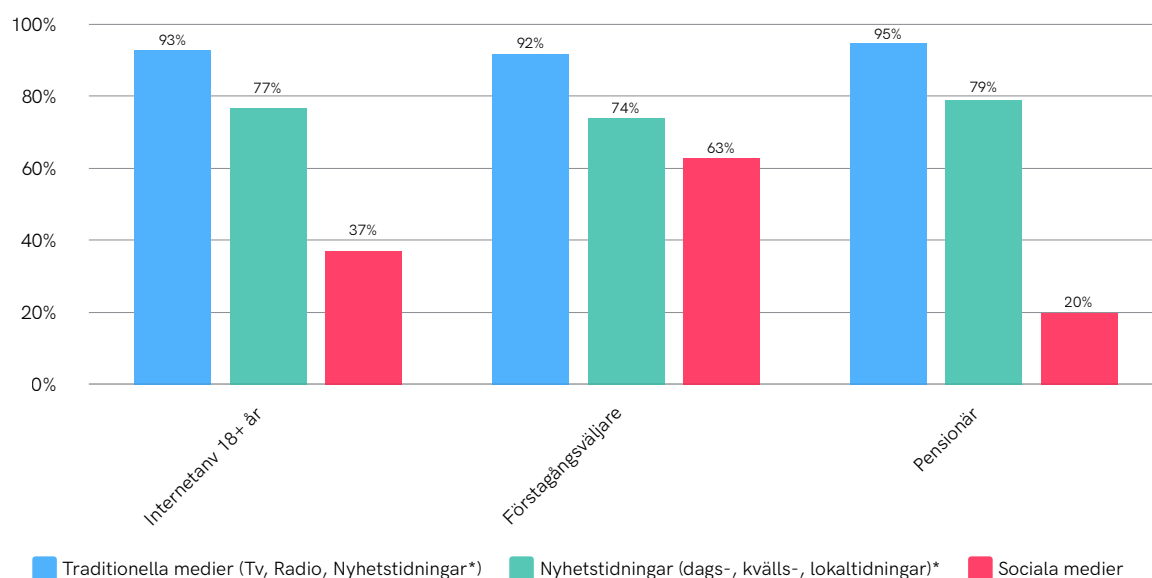
Få uppfattar sociala medieplattformar som viktiga informationskällor. Till viss del beror det på att plattformarna inte når en lika bred målgrupp med politisk information, vilket vi kan se i *diagram 1.5*.

Jämför vi de sociala medieplattformarna så är Facebook den plattform som flest anser som viktig, även om betydligt fler (nära hälften) ser Facebook som en oviktig källa.

Drygt 6 av 10 förstagångsväljare ser sociala medier som en viktig källa för politisk information

I *diagram 1.4* ser vi att traditionella medier som tv, radio och nyhetstidningar är den viktigaste källan för politisk information för såväl unga som gamla. För förstagångsväljarna är dock sociala medier en betydligt mer viktig källa än för övriga.

Diagram 1.4, Bas: Internetanvändare 18+ år, Fråga: Vilka av följande kanaler anser du är viktiga för dig som informationskällor, när det gäller att ta del av politisk information eller politiska budskap?, Valspecial 2022, * Avser både nyhetstidningar i pappersformat och på webben.

Tabellen nedan visar hur stor andel som anser att olika sociala medier är viktiga informationskällor för politiskt innehåll. I tabellen ser vi att Instagram är det sociala medium som är viktigast för förstagångsväljarna för politisk information. För de internetanvändande pensionärerna är det Facebook.

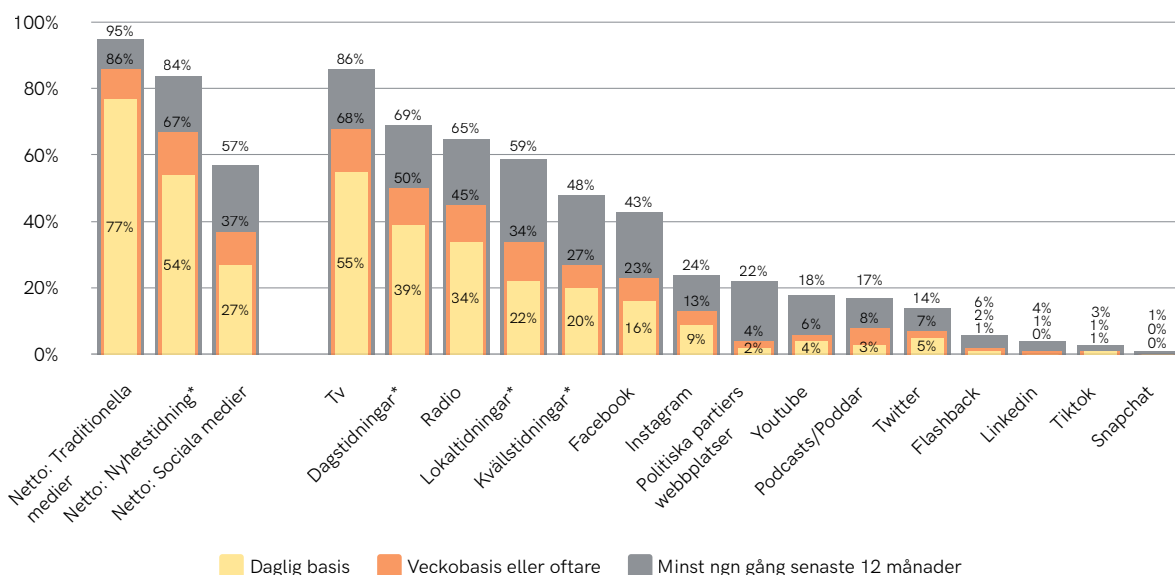
	Internetanvändare 18+ år	Förstagångsväljare	Pensionär
Facebook	22%	12%	16%
Instagram	13%	46%	4%
Youtube	10%	27%	4%
Twitter	9%	14%	2%
Flashback	2%	0%	1%
LinkedIn	1%	0%	1%
Tiktok	1%	6%	0%
Snapchat	0%	0%	0%

Tv är den kanal som når ut med politiskt innehåll både till flest och mest frekvent

Diagram 1.5 visar i vilka kanaler som internetanvändarna har tagit del av politisk information och politiska budskap år 2021 - under helåret, på veckobasis och på dagbasis.

De kanaler som internetanvändarna uppfattar som viktiga, överensstämmer väl med de kanaler som används mest frekvent för att ta del av politisk information eller politiskt innehåll.

Diagram 1.5, Bas: Internetanvändare 18+ år, Fråga: I vilka av följande kanaler har du tagit del av politisk information eller politiska budskap under de senaste 12 månaderna / ...på veckobasis eller oftare? / ... på daglig basis?, Valspecial 2022, * Avser både nyhetstidningar i pappersformat och på webben.

Traditionella medier som tv, radio och nyhetstidningar är dominerande för hur vi tar del av politiskt innehåll.

Tv är den kanal som flest använder för att ta del av politisk information. Därefter kommer dagstidningar (i pappersformat eller på webben), radio och lokaltidningar. Betydligt färre internetanvändare tar del av politiskt innehåll på sociala medier.

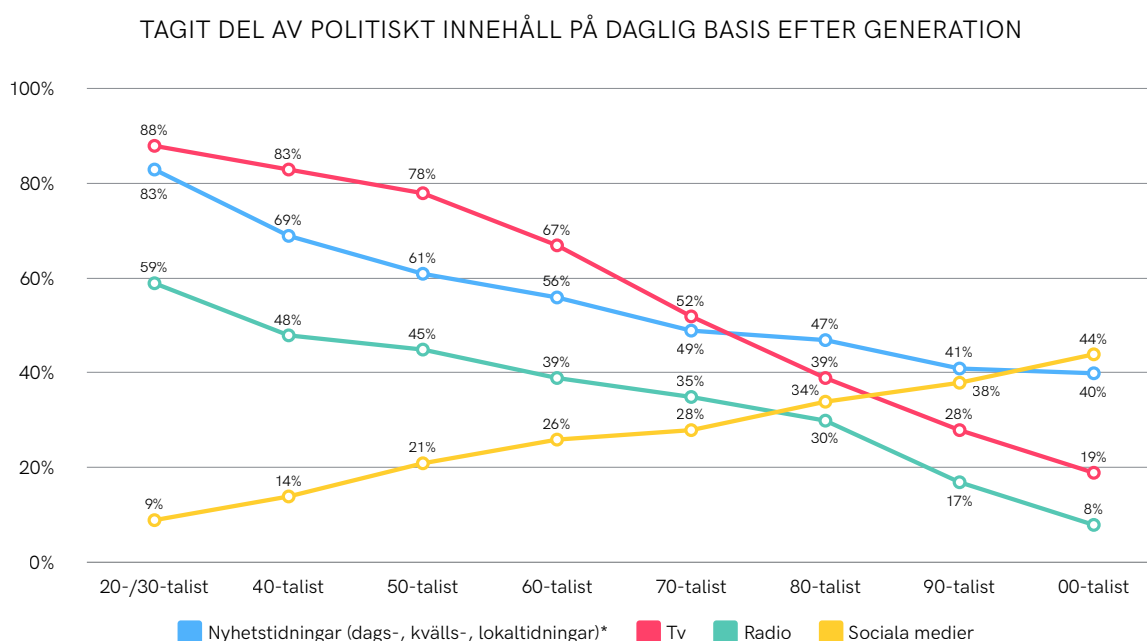
Facebook är det sociala medium där flest internetanvändare har tagit del av politisk information eller budskap. Det är även det sociala medium där man tar del av politiskt innehåll mest frekvent. Skillnaden är dock stor mellan unga förstagångsväljare och äldre väljare. Unga tar generellt del av politiskt innehåll på sociala medier i högre utsträckning och man tar även del av informationen på andra sociala medieplattformar än de äldre, det visar *diagram 1.6* och *diagram 1.7*.

Drygt 4 av 10 unga tar del av politiskt innehåll på sociala medier på daglig basis

Diagram 1.6 visar andelen internetanvändare som tar del av politisk information eller politiska budskap i följande fyra medieslag: Tv, nyhetstidningar, radio och sociala medier.

Notera att nyhetstidningar inkluderar dags-, kvälls- och lokaltidningar både på webben och i pappersformat.

Diagram 1.6, Bas: Internetanvändare 18+ år, Fråga: I vilka av följande kanaler brukar du ta del av politisk information eller politiska budskap på daglig basis?, Valspecial 2022, * Avser både nyhetstidningar i pappersformat och på webben.

Skillnaderna är stora mellan hur olika generationer tar del av politisk information och innehåll. Tv är den kanal som de äldsta väljarna använder mest frekvent för att ta del av politiskt innehåll. Fler än 8 av 10 pensionärer tar dagligen del av politiskt innehåll på tv.

Bland de yngre väljarna ser medievanorna för politiskt innehåll mycket annorlunda ut. Endast knappa 2 av 10 av de yngsta väljarna, 00-talisterna, tar del av politisk information på tv på daglig basis.

Sociala medier är det medieslag där 00-talisterna tar del av politiskt innehåll mest frekvent. Många unga väljare tar även del av politiskt innehåll i nyhetstidningar – sannolikt beror det på att man läser nyhetsartiklar på webben. Vi kan se att en stor del av innehållet på sociala medier består av redaktionellt innehåll, vilket *ordmolnet 1.8* visar.

Instagram är det sociala medium som används mest frekvent för politisk information bland förstagångsväljare

Diagram 1.7 visar vilka kanaler som förstagångsväljarna använder för att ta del av politiskt innehåll och hur användningen av de olika medieplattformarna skiljer sig mellan olika generationer.

Det övre diagrammet visar hur ofta förstagångsväljarna har tagit del av politisk information eller politiska budskap i olika kanaler år 2021 - under helåret, på veckobasis och på dagsbasis.

Det nedre diagrammet visar vilka generationer som har tagit del av politiskt innehåll på respektive sociala medieplattform, på veckobasis eller oftare.

Diagram 1.7A, Bas: Förstagångsväljare, Fråga: I vilka av följande kanaler har du tagit del av politisk information eller politiska budskap under de senaste 12 månaderna / ...på veckobasis eller oftare? / ...på daglig basis?, Valspecial 2022, * Avser både nyhetstidningar i pappersformat och på webben.

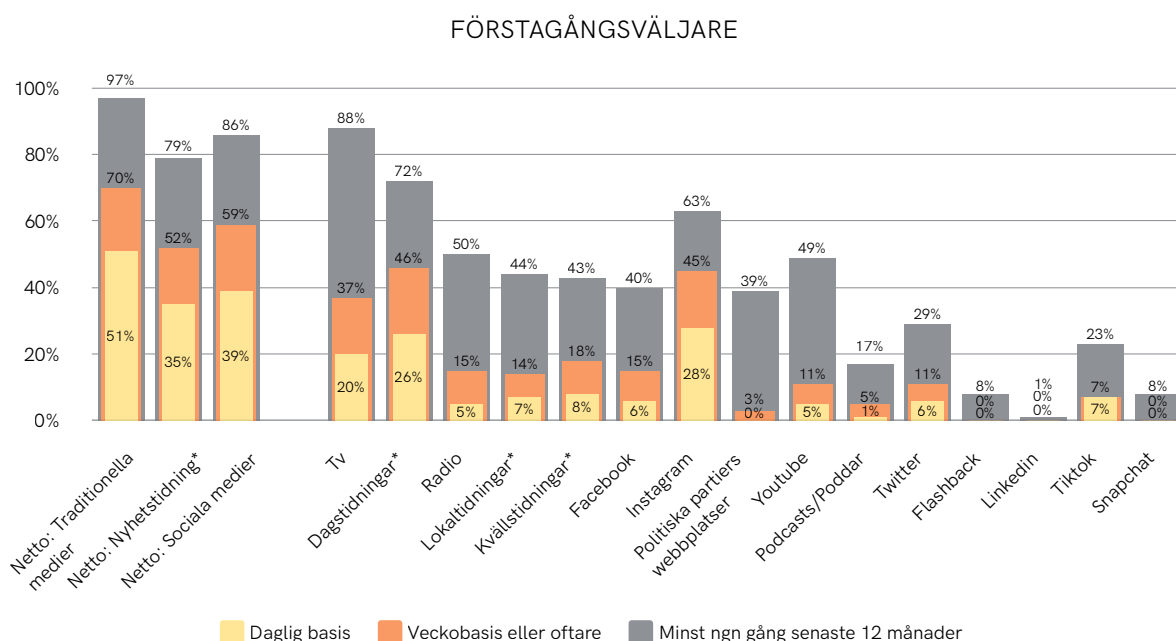
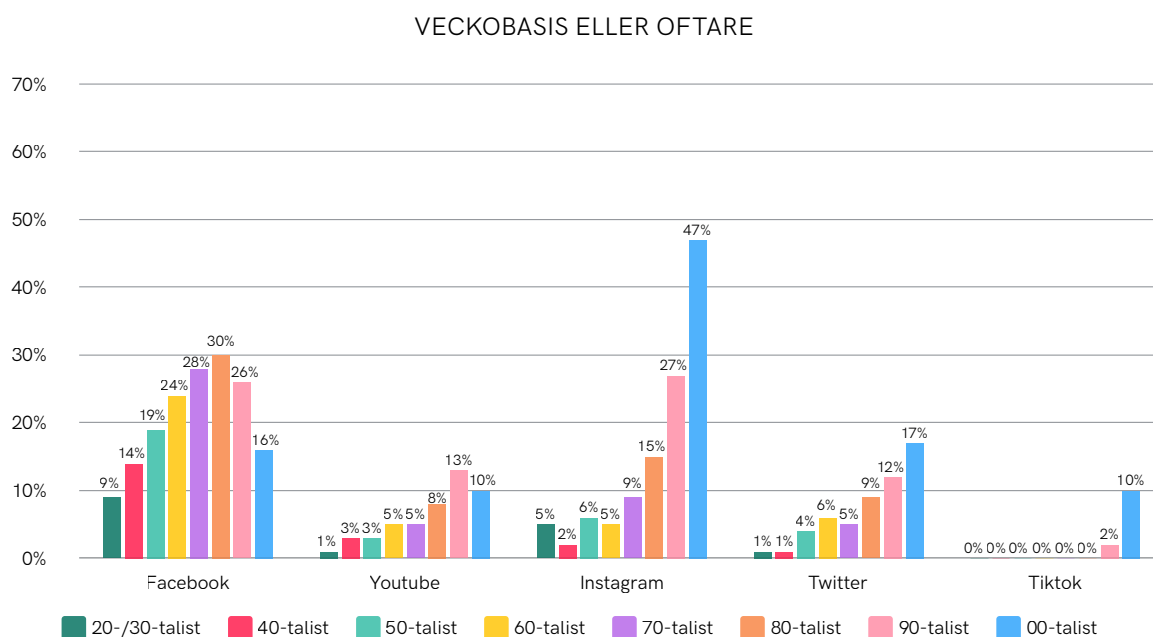

Diagram 1.7B, Bas: Internetanvändare 18+ år, Fråga: I vilka av följande kanaler har du tagit del av politisk information eller politiska budskap på veckobasis eller oftare?, Valspecial 2022, Obs! Skala 70%, * Avser både nyhetstidningar i pappersformat och på webben.

Unga tar i högre grad del av politiskt innehåll på sociala medier, det visar tidigare *diagram 1.6*. Vilka sociala medier som används för att ta del av politiskt innehåll skiljer sig mellan generationerna.

Framför allt särskiljer sig de allra yngsta, 00-talisterna, där Instagram tydligt är den kanal där flest tar del av politiskt innehåll.

00-talisterna tar även i högre grad än andra del av politiskt innehåll på Twitter. Facebook når en äldre, men också bredare målgrupp.

På sociala medier möts svenskar oftast av politisk information i form av artiklar/nyhetsinslag

Sociala medier är för många en frekvent använd distributionskanal för politiskt innehåll, inte minst bland de yngre väljarna. Ordmolnet nedan visar vilken typ av politiskt innehåll som internetanvändarna mötts av på sociala medier under en genomsnittlig vecka under 2021.

Diagram 1.8, Bas: Internetanvändare 18+ år, Fråga: Vilken typ av politisk information möts du av på sociala medier under en genomsnittlig vecka?, Valspecial 2022

Vanligast är att internetanvändarna möter artiklar och nyhetsinslag från olika traditionella mediekanaler (till exempel SVT, DN, P4).

I tabellbilagan ser vi att det är något vanligare bland kvinnor att ta del artiklar och nyhetsinslag samt inlägg om politik från vänner och bekanta. Bland män är det bland annat en större andel som tagit del av inlägg från politiska experter, politiska partier och enskilda politiker. Det är även något fler män som tar del av inlägg från personer de inte känner och från grupper de är med i.

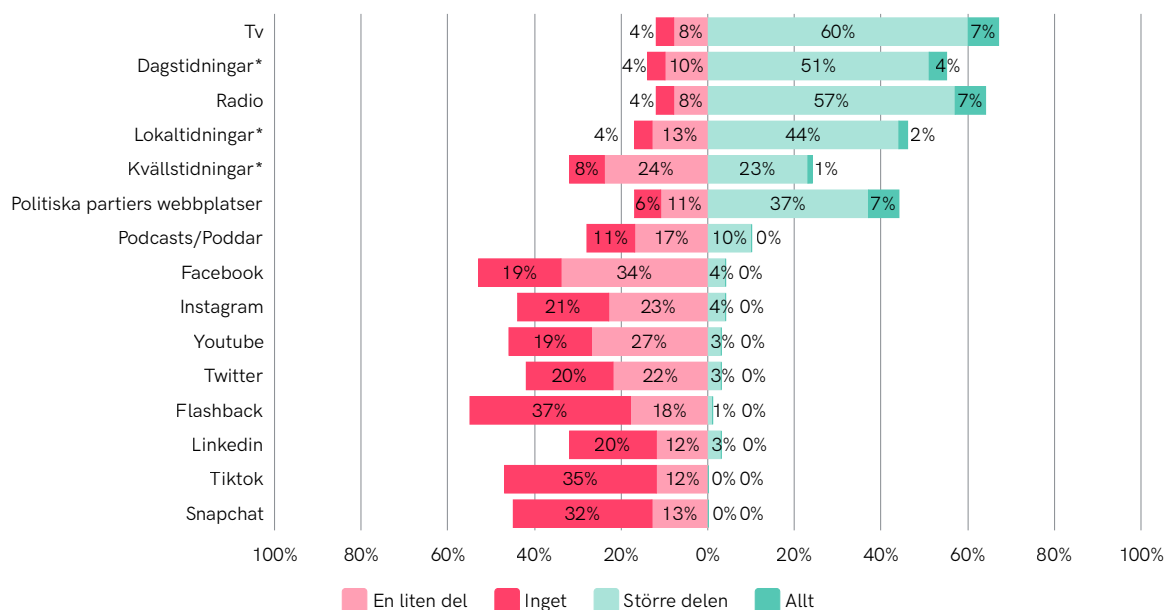
Den enda politiska information som förstagångsväljare möts av i lägre grad än genomsnittet är inlägg från politiska experter/kommentatorer.

Förtroende för det politiska innehållet i olika kanaler

Tilltron till det politiska innehållet på sociala medier är generellt låg bland internetanvändarna

Diagram 1.9 visar internetanvändarnas förtroende för det politiska innehållet i olika kanaler och källor. Diagrammet visar en sammanslagning av de som anser att inget eller en liten del av det politiska innehållet är pålitligt (röd stapel) och andelen som anser att allt eller en stor del av innehållet är pålitligt (grön stapel).

Diagram 1.9, Bas: Internetanvändare 18+ år, Fråga: Hur mycket av den politiska informationen på följande kanaler och källor anser du är pålitlig?, Valspecial 2022, (Notera att svarsalternativen "ungefär hälften" och "vet ej" inte redovisas i diagrammet), * Avser både nyhetstidningar i pappersformat och på webben.

En majoritet av internetanvändarna anser att allt eller större delen av det politiska innehållet i tv, radio och dagstidningar är pålitligt. Uppemot hälften anser även att det politiska innehållet i lokaltidningar eller på partiers webbplatser är pålitligt.

När det gäller kvällstidningar går åsikterna mer isär bland internetanvändarna. Drygt 2 av 10 tycker att allt eller det mesta av det politiska innehållet i kvällstidningar är pålitligt. Däremot är omkring 3 av 10 mer skeptiska och anser att inget eller bara en liten del av innehållet är tillförlitligt.

När det gäller olika sociala medieplattformar, så är den generella uppfattningen betydligt mer skeptisk. Bara några enstaka procent uppfattar att det politiska innehållet på sociala medier i sin helhet är pålitligt. Till viss del påverkas detta av att plattformarna inte når en lika bred målgrupp med politisk information som de traditionella medierna, vilket vi kan se i *diagram 1.5*. Men det finns en tydlig skepticism mot det politiska innehållets pålitlighet i sociala mediekkanaler, som också omfattar de grupper som frekvent använder och tar del av politiskt innehåll i dessa kanaler.

Förstagångsväljare litar generellt mer på det politiska innehållet de tar del av i olika kanaler, särskilt traditionella medier

Diagram 1.10 visar hur förtroendet för det politiska innehållet i olika kanaler skiljer sig bland förstagångsväljare och internetanvändande pensionärer.

Det övre diagrammet visar andel som anser att all eller det mesta av det politiska innehållet är pålitligt i respektive kanal. Det nedre diagrammet visar andel som anser att inget eller bara en liten del av innehållet är pålitligt. Notera att svarsalternativen "ungefär hälften" och "vet ej" inte redovisas i diagrammen.

Diagram 1.10A, Bas: Internetanvändare 18+ år, Fråga: Hur mycket av den politiska informationen på följande kanaler och källor anser du är pålitlig?, Andel som anser att allt eller det mesta av det politiska innehållet på respektive kanal är pålitligt, Valspecial 2022, * Avser både nyhetstidningar i pappersformat och på webben.

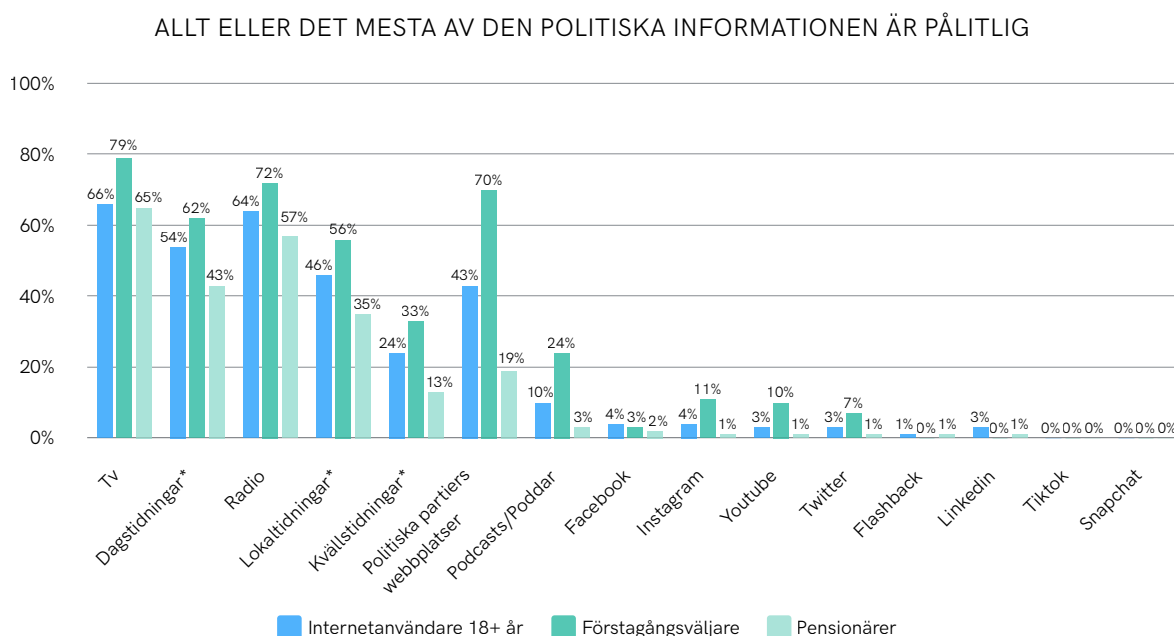
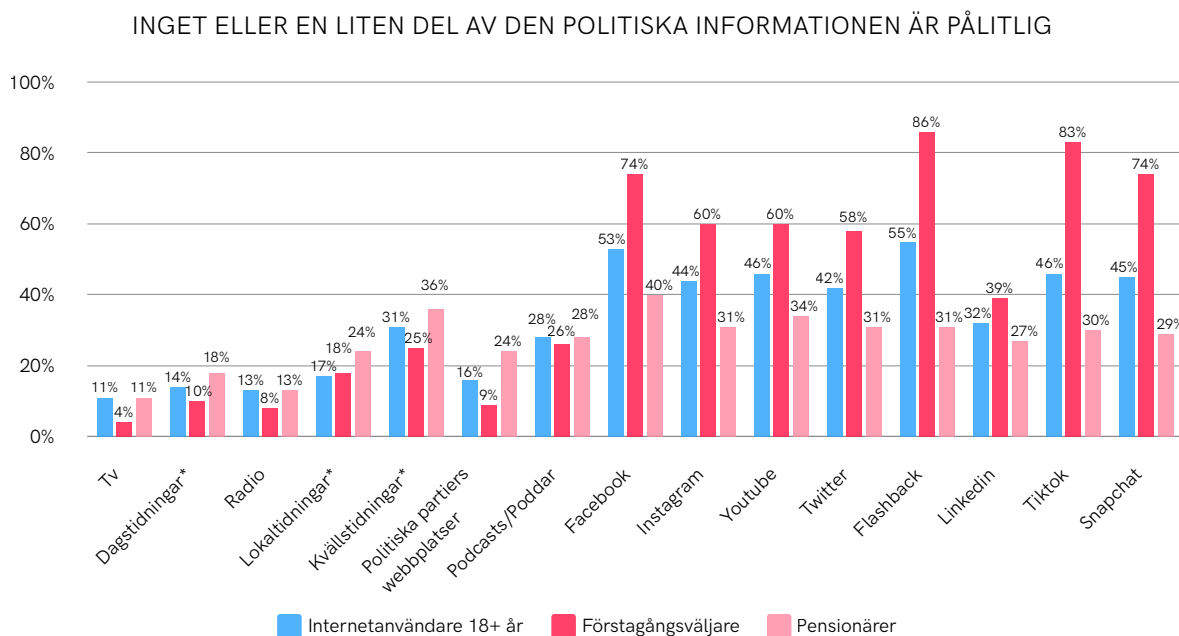

Diagram 1.10B, Bas: Internetanvändare 18+ år, Fråga: Hur mycket av den politiska informationen på följande kanaler och källor anser du är pålitlig?, Andel som anser att inget eller en liten del av det politiska innehållet på respektive kanal är pålitligt, Valspecial 2022, * Avser både nyhetstidningar i pappersformat och på webben.

Bland förstagångsväljare är det generellt en större andel som anser att allt eller en större del av det politiska innehållet är pålitligt i olika kanaler, särskilt när det gäller de traditionella medierna.

Tilliten till det politiska innehållet på sociala medier är mycket lågt bland förstagångsväljarna. Trots att förstagångsväljarna frekvent tar emot politiskt innehåll i sociala medier, är det få som anser att innehållet till övervägande del är pålitligt. I *diagram 1.7* presenteras hur ofta förstagångsväljarna tar del av politisk information i respektive kanal.

Notera att förtroendet delvis påverkas av hur bred användningen är av kanalerna. Det påverkar framförallt de sociala medieplattformarna, där en större andel inte kan bedöma innehållet. Detta gäller inte minst bland internetanvändande pensionärer där andelen som svarat "vet ej" är mycket hög.

Kapitel 2: Det politiska samtalet på nätet

Nästan var tredje väljare uttrycker sina politiska åsikter på nätet

Nätet är en plats där internetanvändarna både tar del av andras politiska åsikter och uttrycker sina egna. Vilka som diskuterar politik på nätet skiljer sig däremot mellan olika grupper i samhället.

I det här kapitlet undersöker vi hur de politiska samtalen på nätet går till. Vem medverkar, var sker diskussionerna och vilka ämnen florerar?

Vi ser att nära en tredjedel av internetanvändarna väljer att uttrycka sina politiska åsikter på nätet, exempelvis genom att dela inlägg på sociala medier, prata politik med sina vänner online eller delta i diskussionsforum. Däremot finns betydande skillnader både utifrån vilka som deltar i samtalet och vilka ämnen som diskuteras.

Nyckelinsikter från kapitlet:

Politiskt intresse leder till fler diskussioner på nätet

- Det är betydligt vanligare att delta i politiska diskussioner på nätet om intresset för politik är stort. Dessa mönster uppvisas genomgående i olika samhällsgrupper.
- Politiskt intresse är däremot inte den enda faktorn som påverkar vilka som diskuterar politik på nätet, även ålder spelar in.

Kvinnor och män diskuterar politik på nätet på olika sätt

- En större andel män än kvinnor har diskuterat politik på nätet under det senaste året. Detta beror till stor del på att det politiska intresset är mindre utbrett bland kvinnor.
- Det finns däremot skillnader i *hur* kvinnor och män diskuterar politik på nätet som inte är kopplade till det politiska intresset.
- Några skillnader mellan män och kvinnor är bland annat vilka ämnen som diskuteras och på vilket sätt diskussionerna förs. Det är exempelvis fler män som diskuterar politik i grupper på nätet medan det är ungefär lika stor andel kvinnor som män som delar politiska inlägg i sociala medier.

Förstagångsväljare är bland de mest aktiva i det politiska samtalet på nätet

- Förstagångsväljare särskiljer sig genom att vara betydligt mer aktiva i det politiska samtalet på nätet än äldre personer.

- Förstagångsväljare har även en betydligt mer positiv syn på internets och sociala mediers möjlighet att ge tillgång till mer politisk information och att ge möjlighet att påverka samhällsfrågor.

Äldre internetanvändare deltar sällan i det politiska samtalet på nätet

- Trots att internetanvändande pensionärer generellt sett har ett stort intresse för politik, så deltar de betydligt mer sällan i det politiska samtalet på nätet.

Politiskt intresse och diskussion på nätet

Drygt hälften av internetanvändarna har ett stort intresse för politik

Diagram 2.1 visar hur stor andel av internetanvändarna som i december 2021 angav att de har ett stort intresse för politik. Det övre diagrammet visar skillnader i politiskt intresse mellan olika generationer. Det nedre diagrammet visar hur intresset skiljer sig mellan män och kvinnor i olika generationer.

Diagram 2.1A, Bas: Internetanvändare 18+ år, Fråga: Hur allmänt politiskt intresserad är du?, Andel med mycket eller ganska stort intresse (svarsalternativ 4-5 av skala 1-5, där 1=Inte alls intresserad och 5=Mycket intresserad av politik), Valspecial 2022

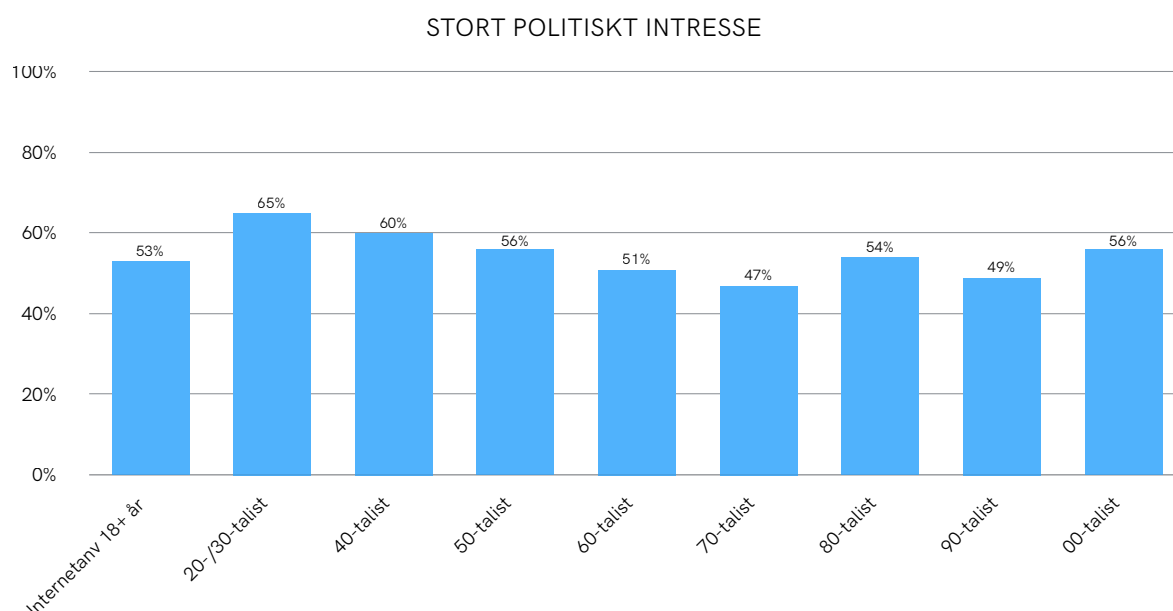
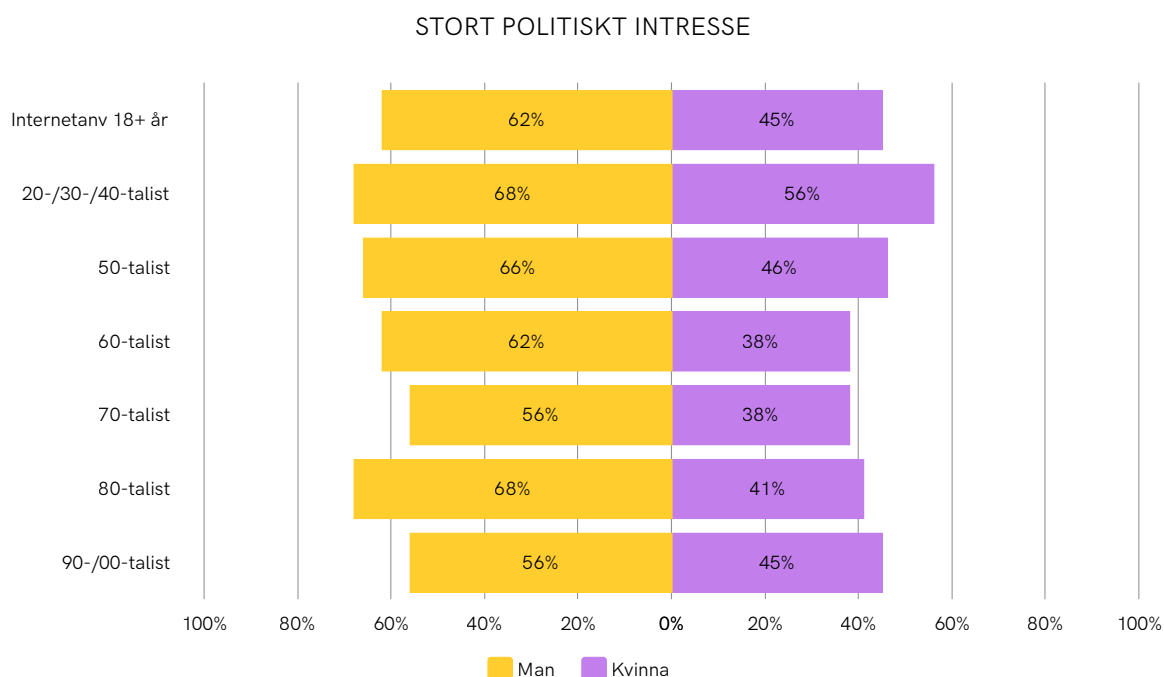

Diagram 2.1B, Bas: Internetanvändare 18+ år, Fråga: Hur allmänt politiskt intresserad är du?, Andel med mycket eller ganska stort intresse (svarsalternativ 4-5 av skala 1-5, där 1=Inte alls intresserad och 5=Mycket intresserad av politik), Valspecial 2022

Drygt hälften av internetanvändarna har ett stort intresse för politik. Andelen politiskt intresserade är som störst bland de äldsta internetanvändarna och sjunker sedan generellt med åldern. Både 80-talisterna och de yngsta, 00-talisterna skiljer sig däremot med en något större andel politiskt intresserade jämfört med närliggande generationer.

Det politiska intresset skiljer sig också mellan män och kvinnor. Omkring 6 av 10 män uppger att de har ett stort intresse för politik. Bland kvinnor är motsvarande andel drygt 4 av 10.

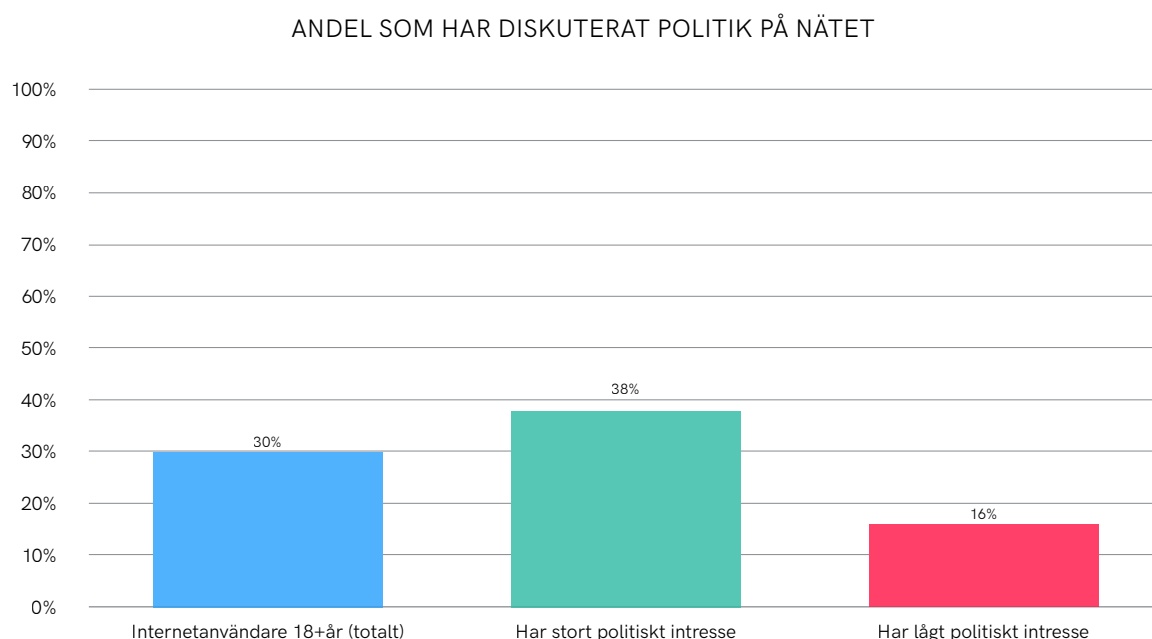
Skillnaden i politiskt intresse mellan män och kvinnor är genomgående mellan generationerna. Skillnaderna är däremot något mindre bland de äldsta internetanvändarna, födda på 20-/30-/40-talet, liksom bland de yngsta, 90-/00-talisterna.

Politiskt intresse är en viktig variabel att ta hänsyn till eftersom det är en av faktorerna som påverkar vilka som medverkar i det politiska samtalet på nätet. Nästa *diagram 2.2* visar att det finns tydliga skillnader i politiskt intresse mellan de som diskuterar politik på nätet och de som inte gör det.

Politiskt intresse får fler att diskutera politik på nätet

Diagram 2.2 nedan visar hur stor del av internetanvändarna som har diskuterat någon politisk fråga på nätet fördelat på de som har ett stort intresse för politik och de som har ett lägre politiskt intresse.

Diagram 2.2, Bas: Internetanvändare 18+ år, Fråga: Vilka politiska sakfrågor har du diskuterat på nätet under de senaste 12 månaderna? Andel som har diskuterat någon politisk fråga under det senaste året, Valspecial 2022

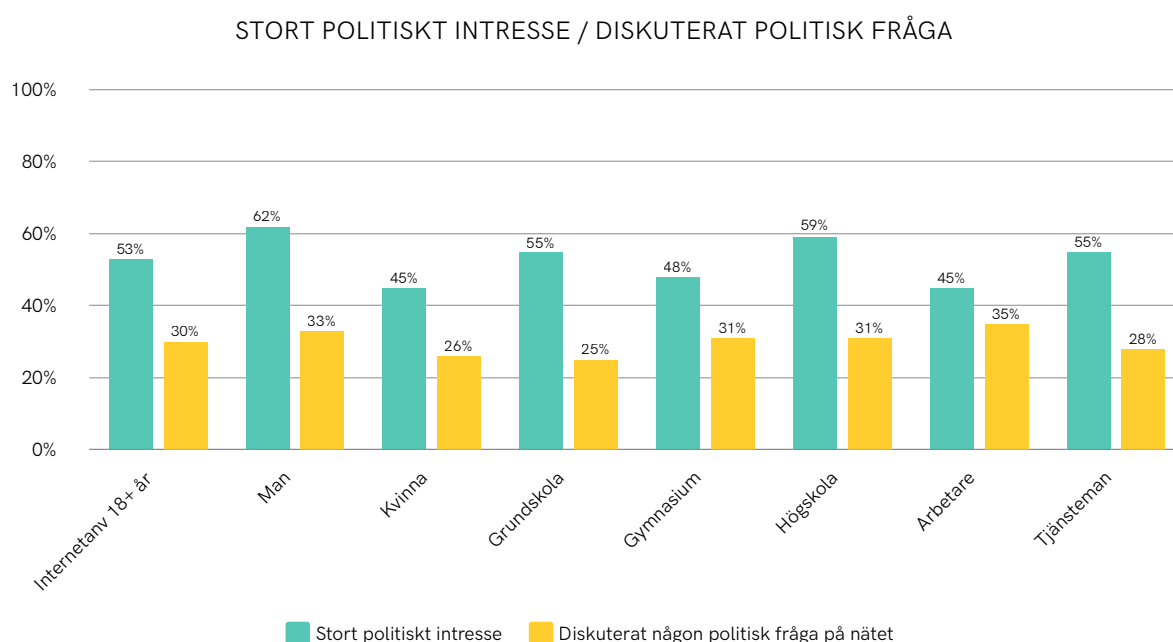
Mer än dubbelt så många med stort intresse för politik har diskuterat någon politisk fråga på nätet under det senaste året jämfört med personer med lågt intresse.

Däremot, som nästa *diagram 2.3* visar, är politiskt intresse inte den enda variabel som påverkar vilka som diskuterar politik på nätet.

Tjänstemän mer politiskt intresserade men arbetare har oftare diskuterat politik på nätet

Diagram 2.3 nedan visar andelen som har ett stort politiskt intresse och andelen som har diskuterat någon politisk fråga på nätet under 2021 utifrån olika bakgrundsvariabler.

Diagram 2.3, Bas: Internetanvändare 18+ år, Fråga: Hur allmänt politiskt intresserad är du? / Vilka politiska sakfrågor har du diskuterat på nätet under de senaste 12 månaderna?, Andel med stort politiskt intresse och andel som diskuterat någon politisk fråga på nätet under senaste året, Valspecial 2022

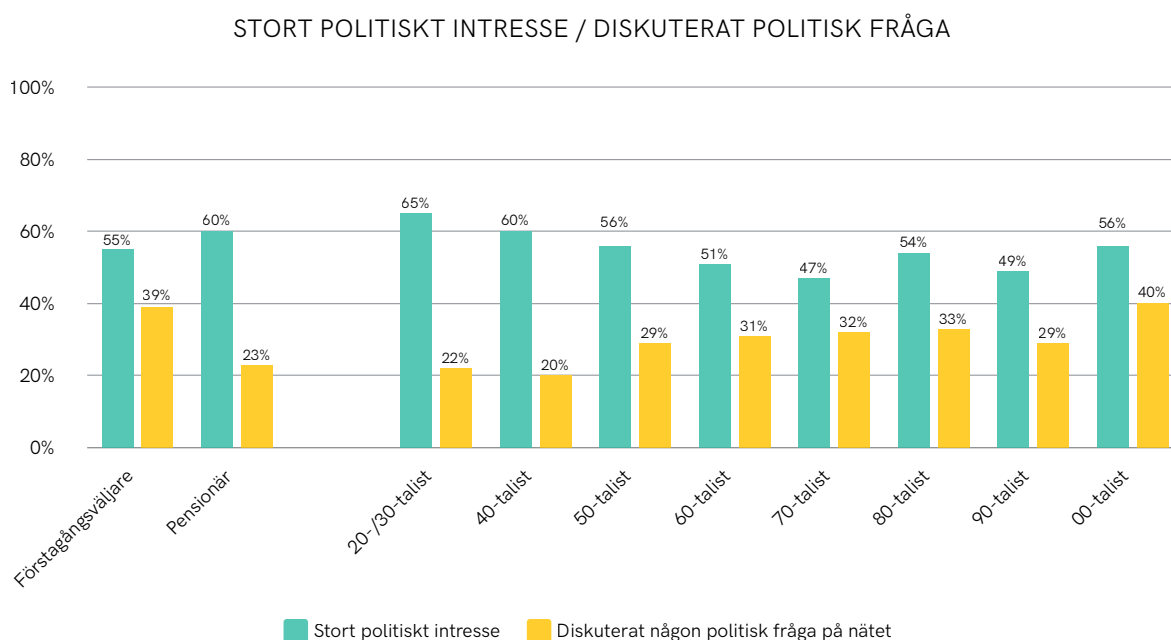
Män och personer med arbetaryrken har i något högre grad diskuterat politik på nätet jämfört med genomsnittet.

Det är överlag betydligt fler som diskuterat någon politisk fråga på nätet om man också har ett stort intresse för politik. Bland personer med arbetaryrken är det däremot generellt en större andel som diskuterat politik på nätet, oavsett om intresset för politik är högt eller lågt. Faktum är att det är vanligare att tjänstemän är politiskt intresserade, medan arbetare mer ofta har diskuterat politik på nätet.

Betydligt fler förstagångsväljare diskuterar politik på nätet än pensionärer

Diagram 2.4 visar åter hur de allra yngsta väljarna, 00-talister, har varit särskilt aktiva i att diskutera politik på nätet under 2021.

Diagram 2.4, Bas: Internetanvändare 18+ år, Fråga: Hur allmänt politiskt intresserad är du? / Vilka politiska sakfrågor har du diskuterat på nätet under de senaste 12 månaderna?, Andel med stort politiskt intresse och andel som diskuterat någon politisk fråga på nätet under senaste året, Valspecial 2022

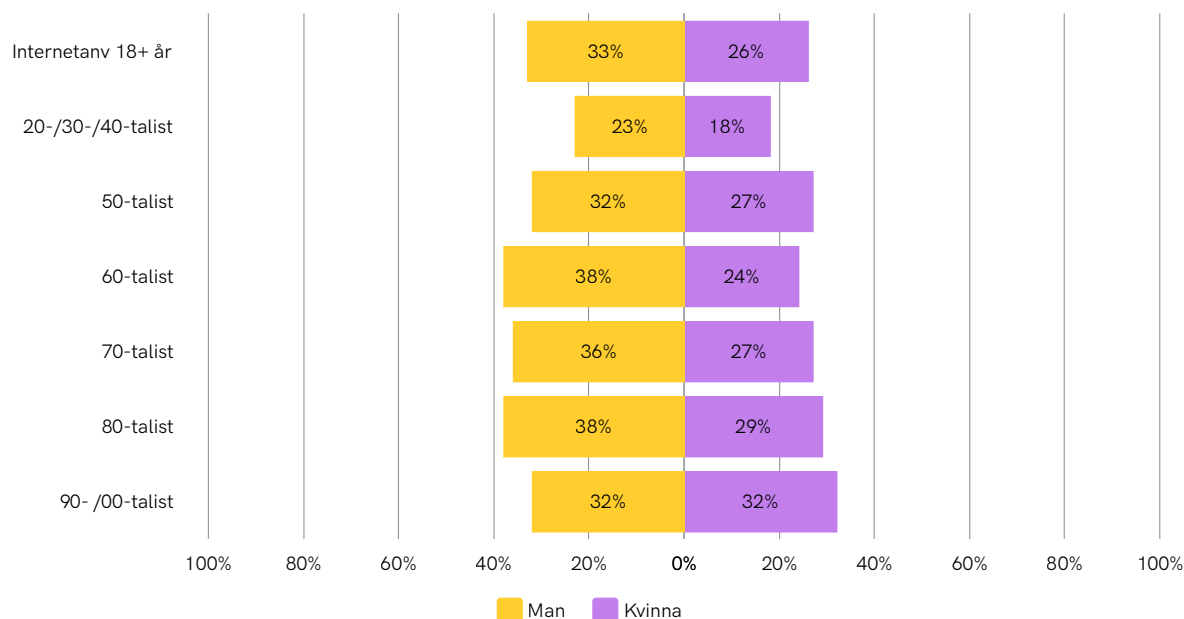
Unga tar inte del av politiskt innehåll fullt lika frekvent som den äldre delen av befolkningen, vilket vi kan se i *kapitel 1 – Politisk information och budskap på nätet*. Trots det är de allra yngsta betydligt mer aktiva i att diskutera politik på nätet. Betydligt fler förstagångsväljare diskuterar politik på nätet jämfört med de internetanvändande pensionärerna.

Äldre väljare, de internetanvändande 20-, 30- och 40-talisterna, är alltså betydligt mindre delaktiga i det politiska samtalet på nätet trots att intresset för politik är högt. Det beror sannolikt på att de äldre generellt sett inte är lika internetvana som den yngre generationen. Tidigare undersökningar visar att en större andel av de äldre är mer ovana internetanvändare och det är sannolikt en faktor som påverkar även i det här fallet. I *Svenskarna och internet 2021* går det att läsa mer om de äldres internetvanor.

Fler män än kvinnor har diskuterat politiska frågor på nätet under det senaste året

Diagram 2.5 visar andelen män respektive kvinnor i olika generationer som har diskuterat någon politisk fråga på nätet under 2021.

Diagram 2.5, Bas: Internetanvändare 18+ år, Fråga: Vilka politiska sakfrågor har du diskuterat på nätet under de senaste 12 månaderna? Netto - andel som har diskuterat någon sakpolitisk fråga, Valspecial 2022

Andelen personer som har diskuterat någon politisk fråga på nätet under år 2021 skiljer sig åt mellan män och kvinnor. Män har genomgående i generationerna mer ofta diskuterat politik under året, med undantag för de yngre väljarna, 90-, och 00-talisterna.

Politiskt intresse är en av de främsta anledningarna till att förstå varför fler män än kvinnor deltar i det politiska samtalet på nätet. Andelen personer med stort politiskt intresse skiljer sig mellan män och kvinnor i samtliga generationer, vilket *diagram 2.1* visar.

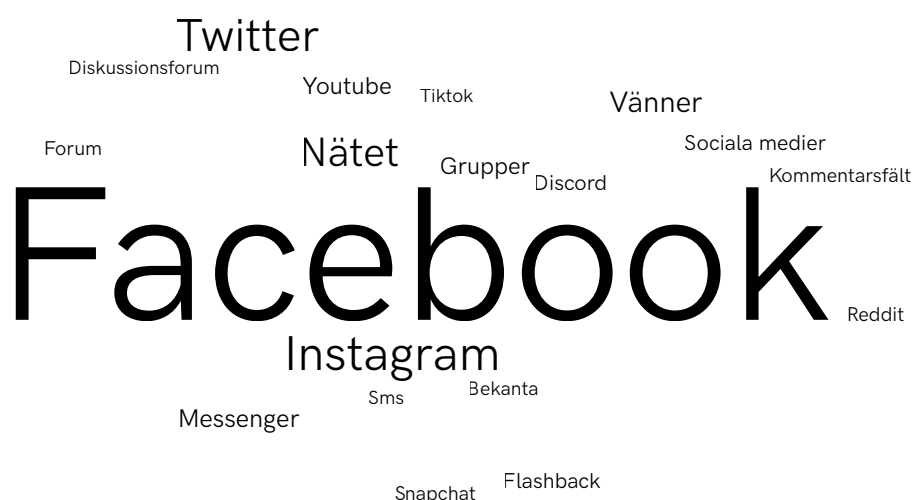
Ser vi enbart till gruppen som har ett stort politiskt intresse, så tonas skillnaderna mellan män och kvinnor ut. Däremot kvarstår skillnader mellan hur män och kvinnor diskuterar politik på nätet och vilka ämnen som diskuteras. Det ska vi titta vidare på i *diagram 2.7* och *diagram 2.9*.

Politiska sakfrågor och diskussionsforum

Facebook är den vanligaste platsen för att uttrycka politiska åsikter på nätet, förutom bland de yngsta väljarna

Vi bad de internetanvändare som brukar diskutera politiska frågor på nätet att lista vilka platser på nätet där de har diskuterat eller delat sina politiska åsikter under 2021. Ordmolnet nedan visar var de politiska diskussionerna vanligen äger rum.

Diagram 2.6, Bas: Har diskuterat politisk fråga på nätet under de senaste 12 månaderna, Fråga: Var brukar du diskutera politik på nätet?, Valspecial 2022

Facebook är den plats på nätet där flest nämner att de har uttryckt sina politiska åsikter. Facebook är genomgående den plats som flest nämner, förutom bland de yngsta väljarna. Det ligger väl i linje med vilka sociala mediekanaler som unga använder för att ta del av politiskt innehåll – mer om det går att se i *diagram 1.7 i kapitel 1: Politisk information och budskap på nätet*.

Bland de yngre väljarna är istället Instagram den plats där flest delat, diskuterat eller uttryckt politiska åsikter. Därefter kommer Facebook, Twitter och Discord på ungefär samma nivå.

Invandring/integration, sjukvård och energipolitik är de politiska frågor som flest har diskuterat på nätet under 2021

Totalt har cirka 3 av 10 internetanvändare vid något tillfälle under 2021 diskuterat någon politisk fråga på nätet - det visar *diagram 2.2* som redovisats tidigare i kapitlet. Ordmolnet nedan visar de ämnesområden som har diskuterats i högst utsträckning.

Diagram 2.7, Bas: Internetanvändare 18+ år, Fråga: Vilka politiska sakfrågor har du diskuterat på nätet under de senaste 12 månaderna?, Valspecial 2022

Vilka ämnen som har diskuterats skiljer sig i viss mån mellan de yngsta och de äldsta. Bland förstagångsväljarna, är de tre vanligaste politiska sakområdena som diskuterats: miljö/klimat, skola/utbildning samt jämställdhet och invandring/integration på delad tredjeplats.

De internetanvändande pensionärerna har istället oftast diskuterat följande politiska frågor: pensioner, sjukvård, lag och ordning/brottsbekämpning samt invandring/integration. Pensioner är dock den enda politiska sakfråga som pensionärerna diskuterat mer ofta än förstagångsväljarna.

Vilka ämnen som diskuterats skiljer sig till viss del även bland män och kvinnor. Generellt har män diskuterat fler ämnen än kvinnor.

Bland män är de tre vanligast förekommande ämnena:

- Energipolitik
- Invandring/integration
- Lag och ordning/brottsbekämpning

De tre vanligaste ämnena bland kvinnor är:

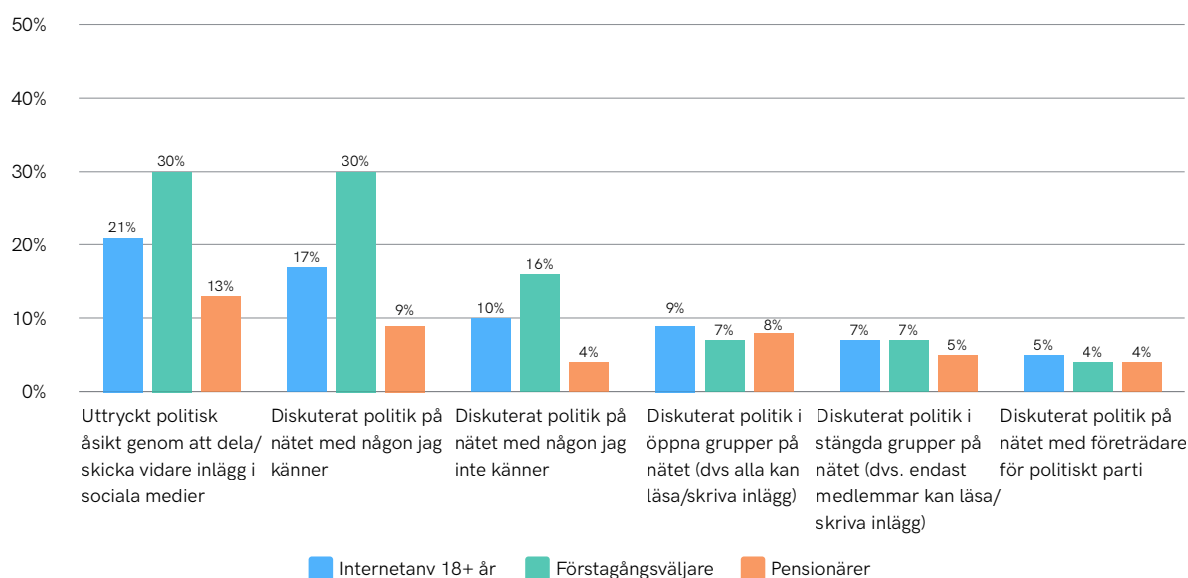
- Sjukvårdsfrågor
- Miljö/klimat
- Invandring/integration

Den enda politiska sakfråga som kvinnor har diskuterat mer ofta än män under året är jämställdhet.

Var tredje förstagångsväljare har delat politiska åsikter på sociala medier under det senaste året

Diagram 2.8 nedan visar på vilket sätt internetanvändarna har uttryckt politiska åsikter på nätet 2021, och hur det skiljer sig mellan förstagångsväljare och pensionärer.

Diagram 2.8, Bas: Internetanvändare 18+ år, Fråga: Har du någon gång under de senaste 12 månaderna gjort något av följande?, Valspecial 2022, Obs! Skala 50%

Det vanligaste sättet att uttrycka sina politiska åsikter på nätet är genom att dela eller skicka vidare inlägg i sociala medier, vilket 2 av 10 internetanvändare gjort under 2021.

Det är betydligt vanligare att diskutera politik på nätet med någon man känner (17 procent) än med personer man inte känner (10 procent).

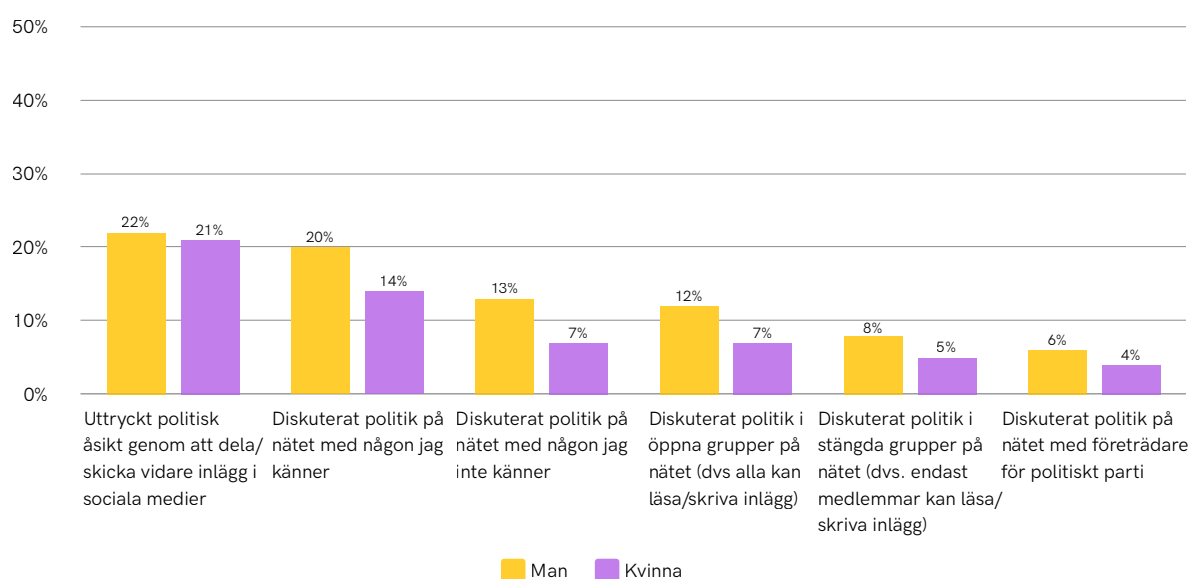
Förstagångsväljarna är särskilt aktiva i att uttrycka sina politiska åsikter på nätet: Nära en tredjedel har uttryckt politiska åsikter genom att dela inlägg i sociala medier, och lika många förstagångsväljare har diskuterat politik med någon de känner på nätet.

Det är däremot även bland unga väljare mindre vanligt att diskutera politik med personer man inte känner, vilket bara cirka 1 av 6 har gjort under 2021.

Nästan dubbelt så många män som kvinnor har diskuterat politik på nätet med personer de inte känner

Diagram 2.9 nedan visar hur stor andel bland män och kvinnor som har uttryckt politiska åsikter på nätet under 2021.

Diagram 2.9, Bas: Internetanvändare 18+ år, Fråga: Har du någon gång under de senaste 12 månaderna gjort något av följande?, Valspecial 2022, Obs! Skala 50%

Kvinnor och män delar politiska inlägg på sociala medier i ungefär lika hög utsträckning. Däremot har en större andel män än kvinnor diskuterat politik på nätet både med personer de känner och okända. Nästan dubbelt så många män som kvinnor har diskuterat politik med okända på nätet.

Män har även i högre grad diskuterat politik i olika grupper på nätet. Det gäller både öppna grupper, där alla kan se och läsa inlägg, och slutna grupper, som endast medlemmar kan ta del av.

Vanligare bland förstagångsväljare att både försöka påverka andra och att själva påverkas av politiska åsikter på nätet

Diagram 2.10 visar andelen som under 2021 har försökt påverka andras politiska åsikter och andelen som själva ändrat sina åsikter genom att ta del av politiska diskussioner på nätet.

Det övre diagrammet visar internetanvändare i stort, samt skillnader mellan förstagångsväljarna och internetanvändande pensionärer. Det nedre diagrammet visar hur det skiljer sig mellan män och kvinnor.

Diagram 2.10A, Bas: Internetanvändare 18+ år, Fråga: Har du någon gång under de senaste 12 månaderna gjort något av följande?, Valspecial 2022, Obs! Skala 50%

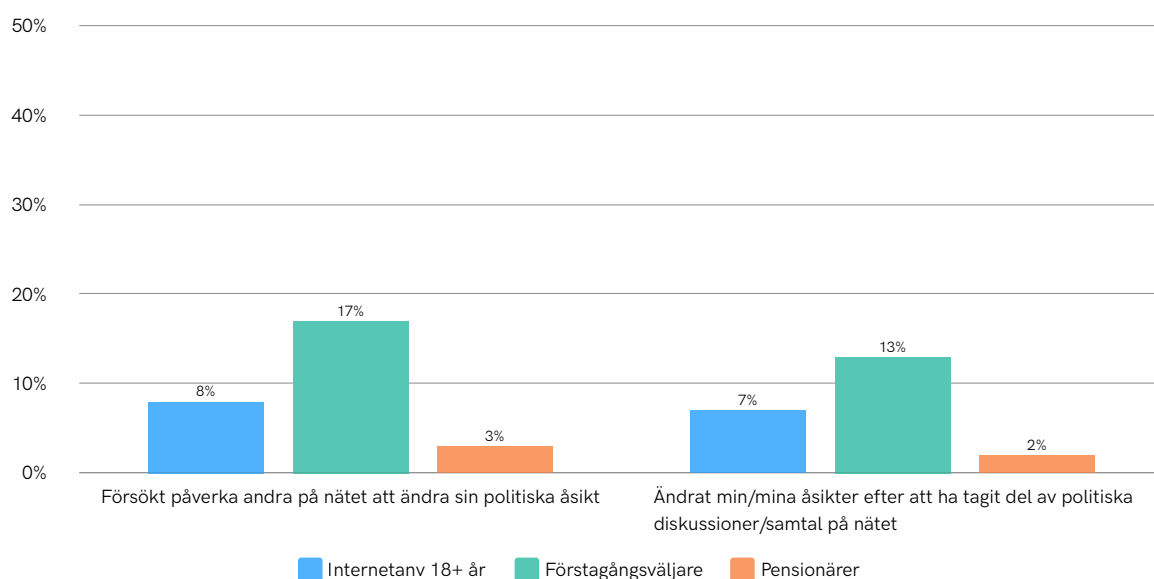
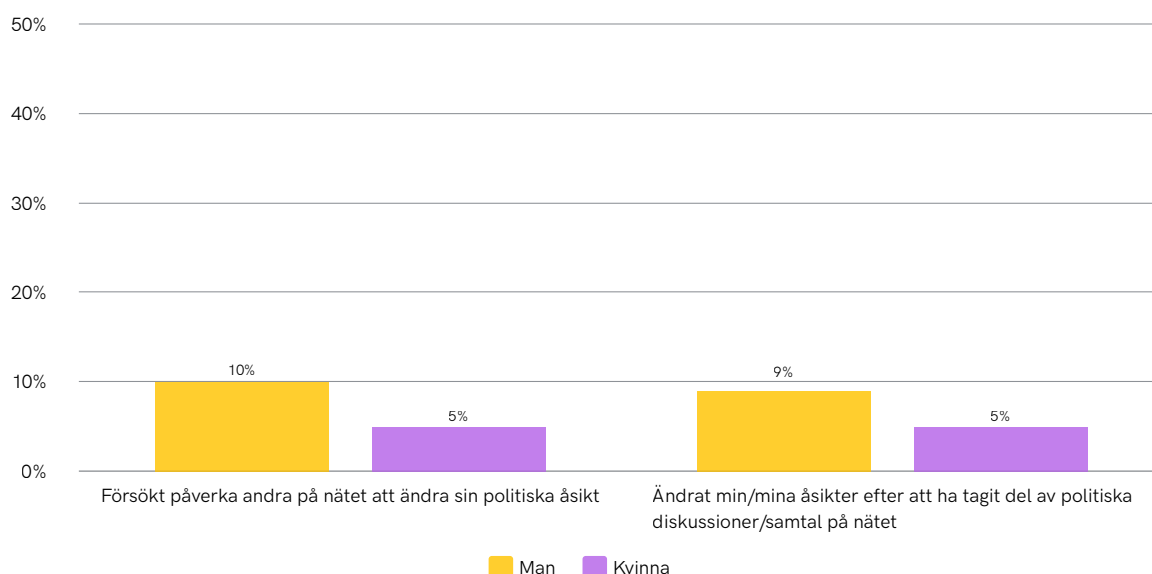

Diagram 2.10B, Bas: Internetanvändare 18+ år, Fråga: Har du någon gång under de senaste 12 månaderna gjort något av följande?, Valspecial 2022, Obs! Skala 50%

Förhållandevis få, 8 procent, uppger att de försökt påverka andra att ändra åsikt under 2021. Ungefär lika många, 7 procent, svarar att de själva har ändrat sina åsikter efter att ha tagit del av politiska diskussioner/samtal på nätet.

Det är vanligare bland förstagångsväljare att både försöka påverka andra (17 procent) och att själva påverkas (13 procent) av politiska diskussioner/samtal på nätet.

Dubbelt så många män som kvinnor uppger att de både har försökt påverka andra, och att de även själva har ändrat sina politiska åsikter efter att ha tagit del av politiska samtal på nätet.

Möjligheter till politisk information och samhällspåverkan

Knappt 1 av 4 tycker att internet ger dem större möjligheter att påverka samhällsfrågor

Diagram 2.11 nedan visar hur stor andel av internetanvändarna som i december 2021 instämde i fyra olika påståenden:

Internet / sociala medier ger mig större möjlighet att:

- Ta del av politisk information
- Påverka samhällsfrågor

Det övre diagrammet visar hur man ställer sig till internet i stort och det nedre visar motsvarande frågor för sociala medier.

Diagram 2.11A, Bas: Internetanvändare 18+ år, Fråga: I vilken utsträckning instämmer du i följande påståenden? Andel instämmer (svarsalternativ 4-5 av skala 1-5 + ingen uppfattning, där 1=instämmer inte alls och 5=instämmer helt), Valspecial 2022

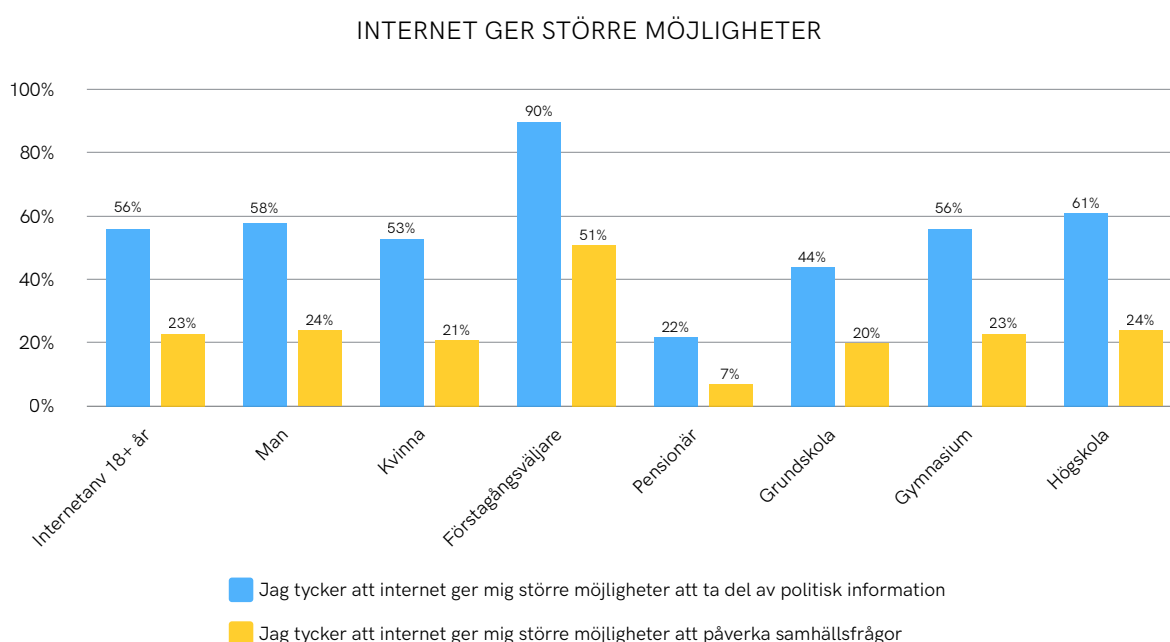
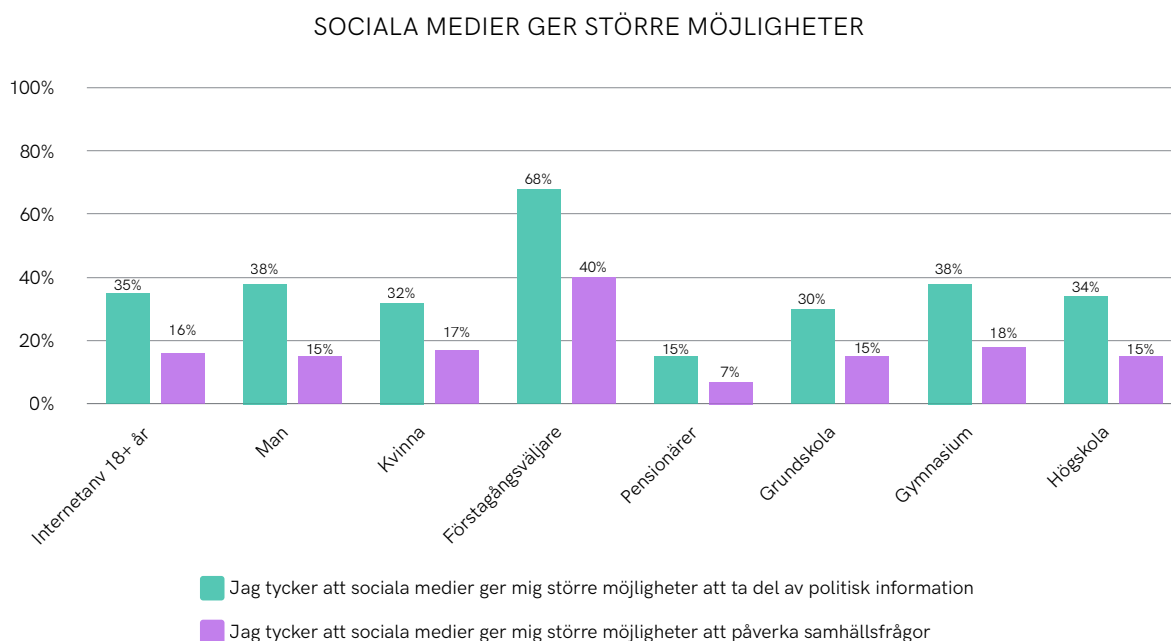

Diagram 2.11B, Bas: Internetanvändare 18+ år, Fråga: I vilken utsträckning instämmer du i följande påståenden? Andel instämmer (svarsalternativ 4-5 av skala 1-5 + ingen uppfattning, där 1=instämmer inte alls och 5=instämmer helt), Valspecial 2022

Mer än hälften av internetanvändarna (56 procent) upplever att internet har gett dem större möjligheter att ta del av politisk information, men bara en knapp fjärdedel (23 procent) anser att det ger dem större möjlighet att påverka samhällsfrågor.

Skillnaden är stor mellan förstagångsväljarna och de seniora väljarna, pensionärerna. Bland förstagångsväljarna är tilltron till internets möjligheter mycket hög – 9 av 10 unga anser att internet ger dem större möjligheter att ta del av politisk information och mer än hälften tycker att det ger dem större påverkansmöjligheter.

Bland de internetanvändande pensionärerna är bilden en helt annan. Endast 2 av 10 anser att internet ger dem större möjligheter att ta del av politisk information och inte ens 1 av 10 anser att internet ger större möjlighet att påverka samhällsfrågor.

En betydligt mindre andel av internetanvändarna upplever att sociala medier ger större möjligheter att ta del av politisk information och möjligheter att påverka samhällsfrågor jämfört med internet i stort. En dryg tredjedel anser att sociala medier ger större möjligheter att ta del av politisk information. Endast en sjättedel, 16 procent, anser att sociala medier ger större möjligheter att påverka samhällsfrågor.

I tabellbilagan ser vi även att personer som deltar aktivt i det politiska samtalet på nätet också i högre grad upplever att både internet i stort, och sociala medier specifikt, ger dem större påverkansmöjligheter (omkring 3 av 10).

Kapitel 3: Hinder för det öppna samtalet

2 av 10 avstår från att delta i det politiska samtalet på nätet för att undvika hård kritik, hat eller hot

Internet har öppnat många nya dörrar och skapar nya möjligheter att delta i det politiska samtalet. Samtidigt ser vi att ett hårt debattklimat och oro för desinformation begränsar både förtroende och engagemang i det politiska samtalet på nätet.

I det här kapitlet undersöker vi "myntets baksida". Internet har bidragit och skapat nya möjligheter för politiska engagemang bland medborgarna. Samtidigt har 2 av 10 undvikit det politiska samtalet på nätet på grund av ett hårt debattklimat.

Inför riksdagsvalet 2022 finns även en utbredd oro för att desinformation kommer att användas i syfte att påverka valet. Oro för falsk eller vilseledande information är genomgående oavsett ålder och finns både bland de som deltar i politiska diskussioner på nätet och de som inte gör det.

Sammantaget upplever många på nätet ett hårt politiskt debattklimat som får dem att begränsa sin delaktighet. Många känner också en oro för desinformation, vilket riskerar att skada förtroendet för det politiska innehållet på nätet.

Nyckelinsikter från kapitlet:

7 procent av internetanvändarna har utsatts för hård kritik, hat eller hot när de uttryckt politiska åsikter på nätet under det senaste året

- Det är vanligare att män utsätts för hård kritik, hat eller hot kopplat till politiska åsikter. Delvis kan detta bero på att det är fler män som diskuterar politik på nätet. Det är däremot inte hela förklaringen, då män är mer utsatta även om man bara ser till den grupp som har diskuterat politik på nätet.

Var fjärde förstagångsväljare har anmält något politiskt inlägg för innehåll av hårda ord, hat eller hot under senaste året

- Förstagångsväljarna är en grupp som är mycket aktiva i att diskutera politik på nätet. Dessvärre innebär det också att det är vanligare bland förstagångsväljare att bli utsatta för hård kritik, hat eller hot.

- Förstagångsväljarna är däremot också den grupp som mest frekvent anmäler politiska inlägg för innehåll med hårda ord, hat eller hot. Unga väljare verkar ha en större vana och benägenhet att anmäla politiska inlägg jämfört med äldre internetanvändare.

Utbredd oro för att desinformation ska användas för att påverka valutgången

- Omkring hälften av internetanvändarna känner stor oro för att falsk eller vilseledande information kommer att användas för att påverka valutgången i valet 2022.
- Det är även drygt en tredjedel som känner stor oro för att utländska stater eller myndigheter kommer att använda internet för att försöka påverka utgången i valet 2022.*
- Oro för påverkan från utländska stater är betydligt högre i de äldre generationerna och sjunker sedan markant med åldern.* Oro för falsk eller vilseledande information är däremot i stort sett jämn mellan generationerna.

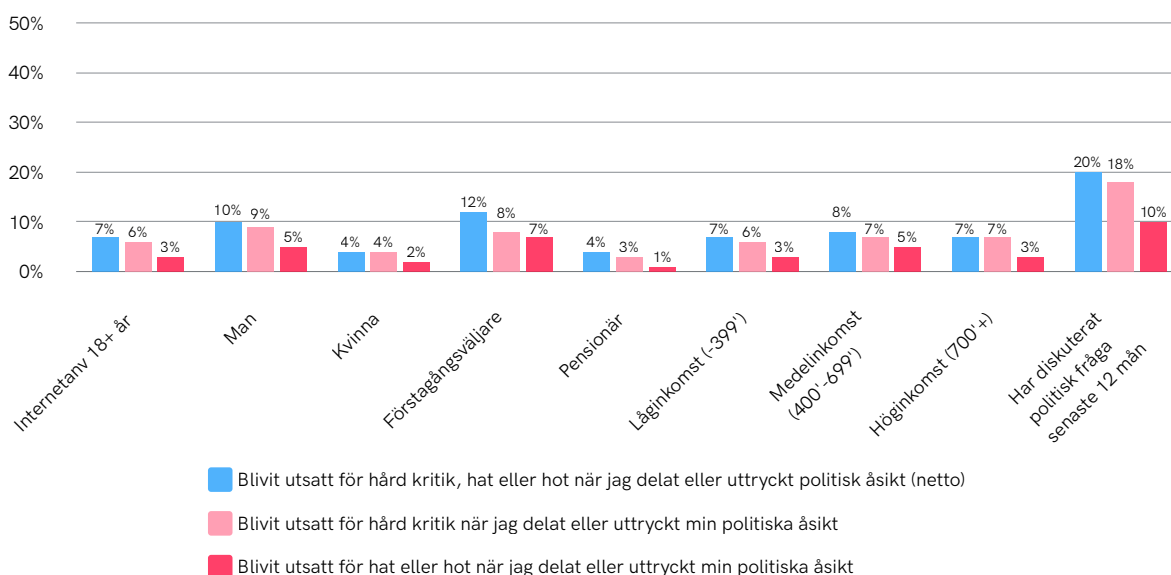
*Observera att undersökningen genomfördes i december 2021 och därmed speglar oro för utländsk påverkan innan händelserna i början av år 2022 och kriget i Ukraina.

Utsatthet för politiskt hat och hot på nätet

7 procent har under 2021 utsatts för hård kritik, hat eller hot när de uttryckt politiska åsikter på nätet

Diskussionsklimatet är inte alltid konstruktivt på nätet. *Diagram 3.1* visar andel av internetanvändarna som har utsatts för hård kritik, hat eller hot när de uttryckt sina politiska åsikter på nätet.

Diagram 3.1, Bas: Internetanvändare 18+ år, Fråga: Har du någon gång under de senaste 12 månaderna gjort något av följande?, Andel som utsatts för hård kritik, hat eller hot, Valspecial 2022, Obs! Skala 50%

Mer än hälften av de som utsatts för kränkningar, hat eller hot, uppger att det har varit kopplat till personliga eller politiska åsikter. Denna typ av kränkningar, hat och hot är alltså de vanligaste formerna av påhopp som internetanvändarna utsätts för på nätet.

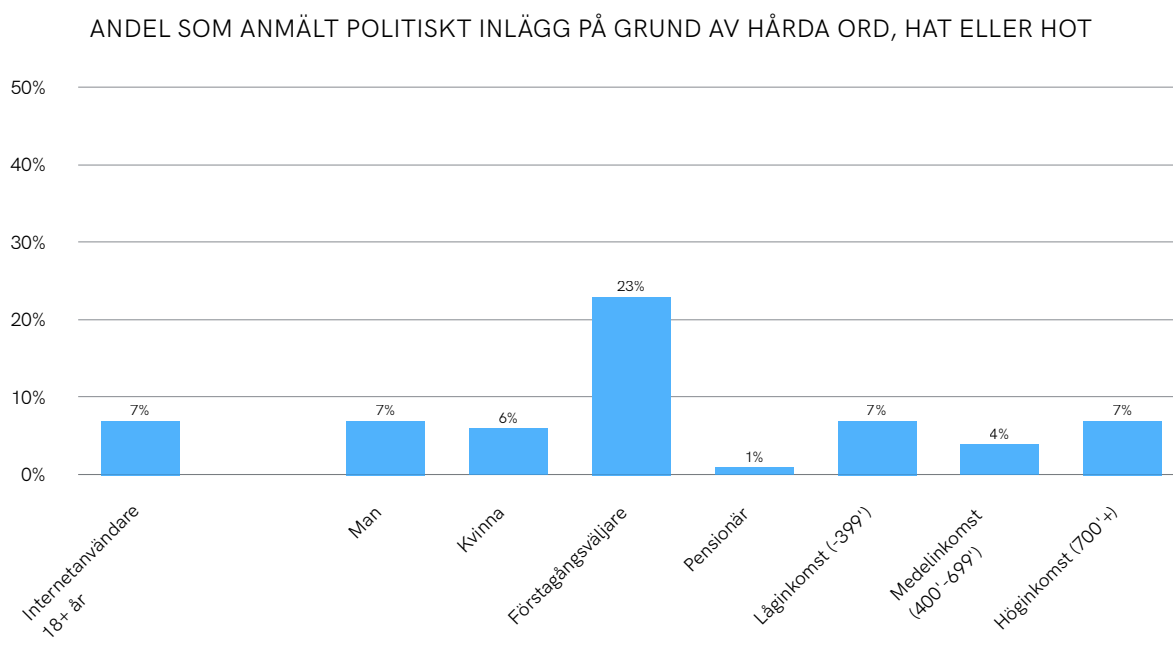
Totalt har 7 procent av internetanvändarna utsatts för hård kritik, hat eller hot på nätet kopplat till politiska åsikter. Ser vi enbart till de som har diskuterat eller delat politiska åsikter på nätet har hela 20 procent blivit utsatta för hård kritik, hat eller hot.

En något större andel män och förstagångsväljare har blivit utsatta för hård kritik, hat eller hot under det senaste året. Det beror delvis på att fler i dessa grupper diskuterar politik på nätet.

Var fjärde förstagångsväljare har under året anmält något politiskt inlägg för hårda ord, hat eller hot

Diagram 3.2 visar utifrån olika bakgrundsvariabler vilka som har anmält politiska inlägg för att dessa innehåller hårda ord, hat eller hot under det senaste året.

Diagram 3.2, Bas: Internetanvändare 18+ år, Fråga: Har du någon gång under de senaste 12 månaderna gjort något av följande? Andel som har anmält något politiskt inlägg på en social plattform på grund av hårda ord, hat eller hot, Valspecial 2022, Obs! Skala 50%

Hela 7 procent har anmält något politiskt inlägg på grund av innehåll med hårda ord, hat eller hot. Närmare en fjärdedel av förstagångsväljarna har anmält något inlägg med politiskt innehåll på grund av hårda ord, hat eller hot.

I tabellbilagan ser vi att det framförallt är de allra yngsta som har anmält politiska inlägg under det senaste året och att det med åldern blir alltmer ovanligt. Det påverkas delvis av att unga också i högre grad är delaktiga i det politiska samtalet på nätet. Det är däremot inte hela förklaringen, utan det finns även en tydlig koppling till att unga är mer benägna att anmäla politiska inlägg. Läs mer om vilka som brukar diskutera politik på nätet i *kapitel 2 – Det politiska samtalet på nätet*.

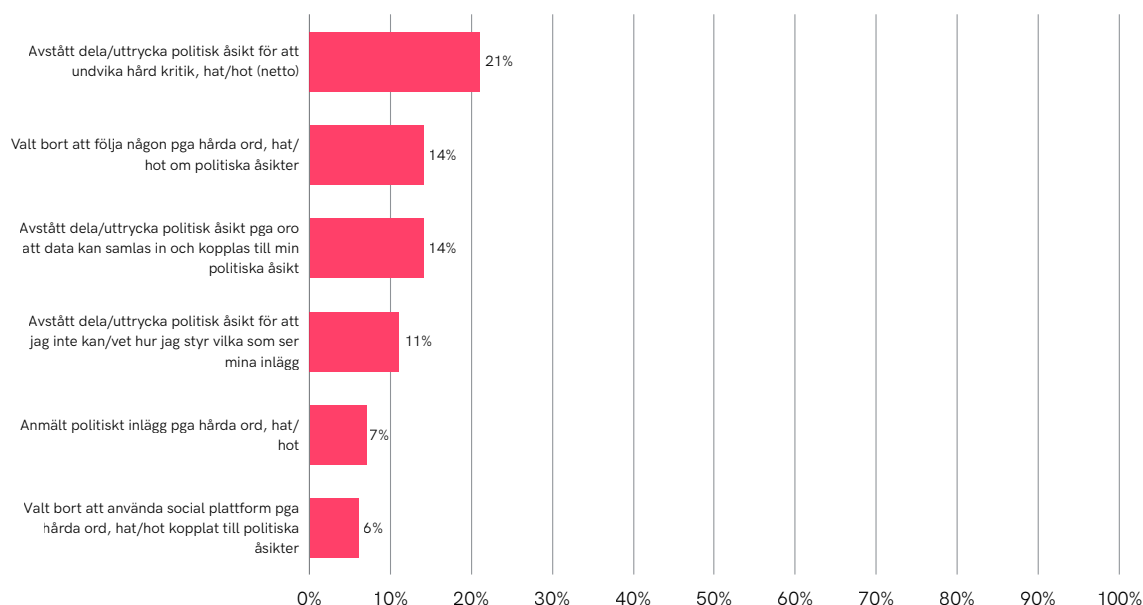
Orsaker till att avstå från det politiska samtalet på nätet

2 av 10 avstår från att delta i det politiska samtalet för att undvika hård kritik, hat eller hot

Hård kritik, hat eller hot påverkar inte bara de som blivit utsatta. Ett hårt debattklimat drabbar långt fler och det påverkar viljan att delta i det politiska samtalet på nätet negativt.

Diagram 3.3 nedan visar hur stor andel av internetanvändarna som har avstått från att följa eller själva medverka i det politiska samtalet på nätet under året 2021.

Diagram 3.3, Bas: Internetanvändare 18+ år, Fråga: Har du någon gång under de senaste 12 månaderna gjort något av följande?, Valspecial 2022

Den främsta anledningen till att internetanvändarna avstår från att dela sina åsikter är på grund av ett hårt diskussionsklimat där de oroar sig för att bli utsatta för hårda ord, hat eller hot.

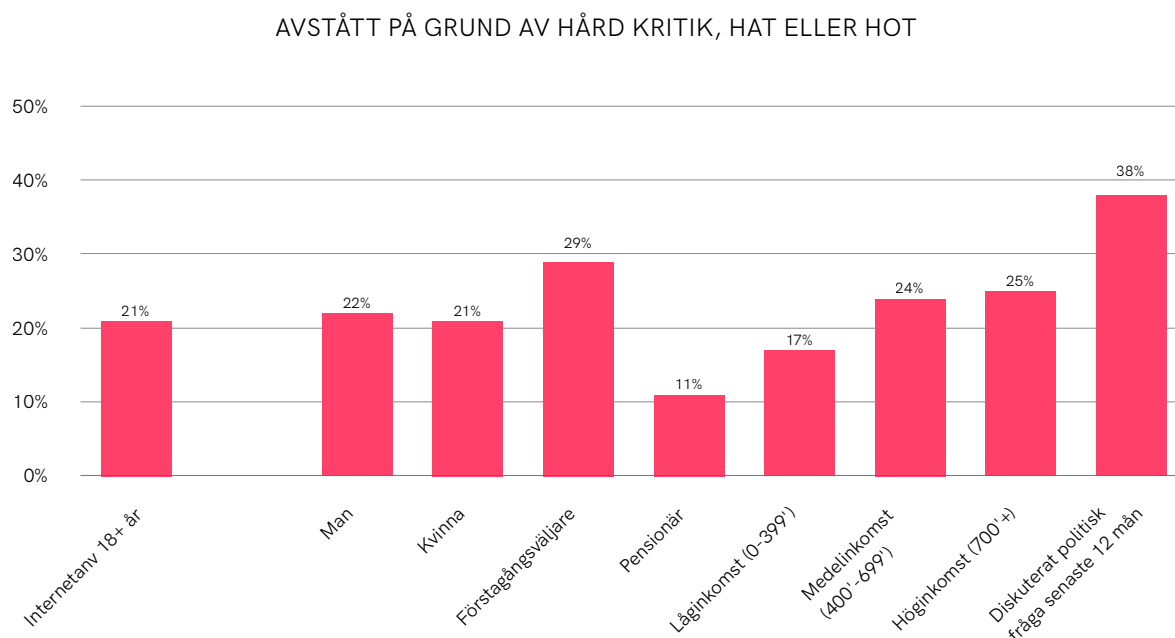
Totalt har var femte avstått från att dela eller uttrycka sina politiska åsikter på nätet för att de vill undvika hård kritik, hat eller hot. Var sjunde har även vid något tillfälle under året undvikit att följa någon på sociala medier på grund av hårda ord, hat eller hot kopplat till politiska åsikter. Lika många har avstått på grund av integritetsskäl, det vill säga på grund av oro för att data ska kunna samlas in och kopplas till sina politiska åsikter.

Inför valet år 2018 ställde vi en liknande fråga där lite mer än var fjärde uppgav att de avstått från att dela sina åsikter för att undvika hård kritik, hat eller hot. Andelen tenderar alltså ha minskat något sedan föregående val. Dock bör jämförelser göras med försiktighet då förändringar i frågeformulering och metod kan påverka resultatet.

Vanligare att delvis begränsa politiska samtal på nätet på grund av hård kritik, hat eller hot än att helt avstå

Diagram 3.4 visar andelen som avstått från att dela eller uttrycka politiska åsikter på nätet för att undvika hård kritik, hat eller hot utifrån olika bakgrundsvariabler.

Diagram 3.4, Bas: Internetanvändare 18+ år, Fråga: Har du någon gång under de senaste 12 månaderna gjort något av följande? Andel som avstått från dela/uttrycka politiska åsikter på nätet för att undvika hård kritik, hat eller hot, Valspecial 2022, Obs! Skala 50%

Bland personer som har diskuterat någon politisk fråga på nätet under de senaste 12 månaderna har närmare 4 av 10 även avstått från att uttrycka en del av sina åsikter för att undvika hård kritik, hat eller hot. Det är dubbelt så många jämfört med genomsnittet. Det är alltså betydligt vanligare att ett hårt debattklimat leder till att internetanvändarna delvis begränsar sig i politiska diskussioner på nätet, snarare än att de helt avstår.

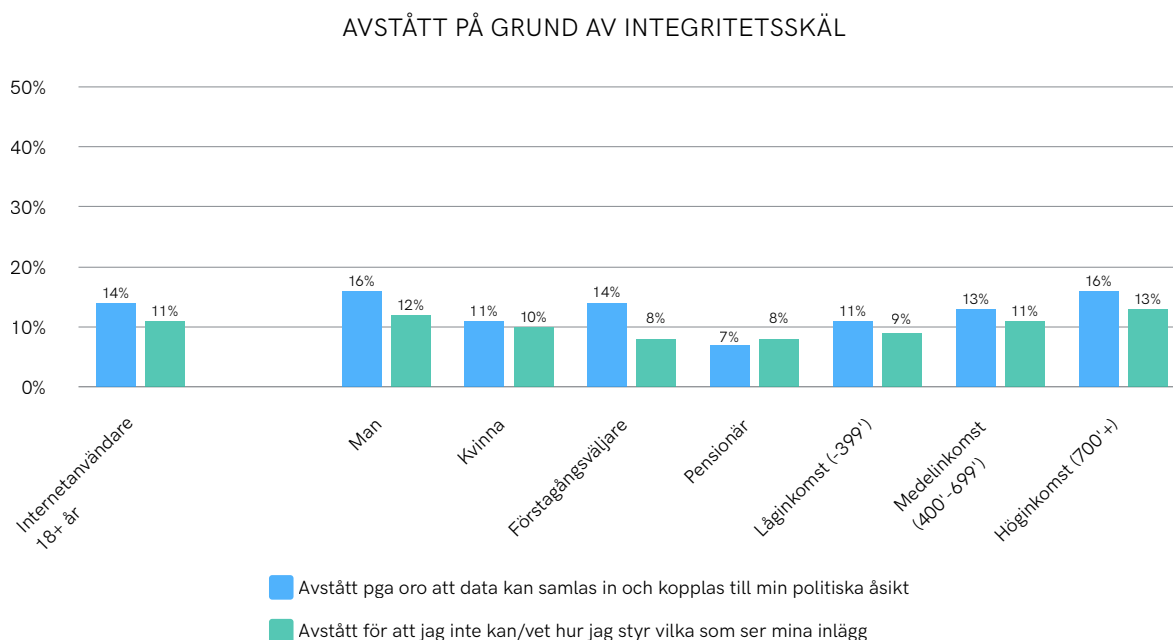
Däremot har cirka 1 av 10 internetanvändare helt avstått från politiska diskussioner under det senaste året, det vill säga – de har avstått och inte heller diskuterat någon politisk fråga under året.

Förstagångsväljarna har i högre grad avstått från att uttrycka eller dela sina politiska åsikter på nätet under det senaste året.

Var sjunde internetanvändare har avstått att uttrycka politiska åsikter på nätet på grund av oro för datainsamling

Diagram 3.5 visar utifrån olika bakgrundsvariabler vilka som har avstått från att dela eller uttrycka politiska åsikter på nätet på grund av oro för att personlig data kan samlas in och kopplas till deras politiska åsikter – och för att de inte vet hur de kan styra vilka personer som ser de politiska inläggen.

Diagram 3.5, Bas: Internetanvändare 18+ år, Fråga: Har du någon gång under de senaste 12 månaderna gjort något av följande? Andel som avstått från dela/uttrycka politiska åsikter på grund av oro för att personliga data kan samlas in och kopplas till min politiska åsikt / för att jag inte kan/vet hur jag styr vilka personer som ser mina inlägg, Valspecial 2022, Obs! Skala 50%

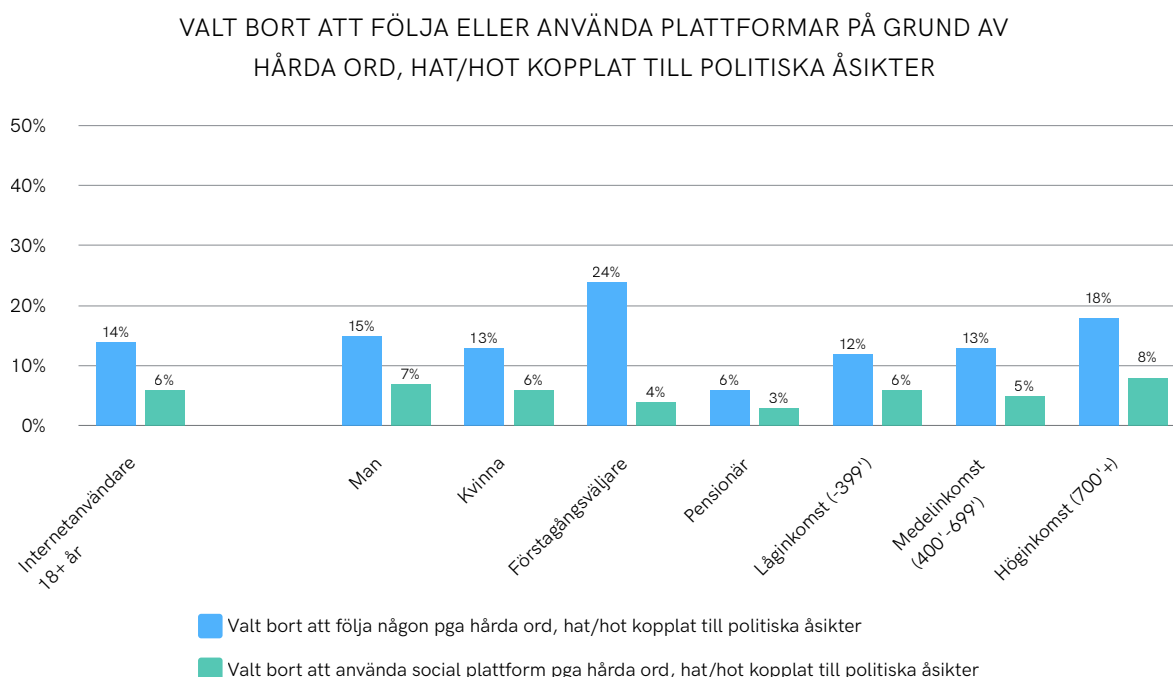

Omkring 1 av 7 har avstått från att uttrycka sina politiska åsikter på nätet på grund av oro för att data ska samlas in och kopplas till deras politiska åsikt. Nästan lika många, cirka 1 av 10, har under året avstått från att uttrycka politiska åsikter för att de inte kan eller vet hur de styr vilka som ser deras inlägg.

1 av 7 har under året valt bort att följa någon person på sociala medier på grund av politiska inlägg med hårda ord, hat eller hot

Diagram 3.6 visar utifrån olika bakgrundsvariabler vilka som har valt bort att följa någon eller avstått från att använda en social plattform på grund av innehåll med hårda ord, hat eller hot kopplat till politiska åsikter.

Diagram 3.6, Bas: Internetanvändare 18+ år, Fråga: Har du någon gång under de senaste 12 månaderna gjort något av följande? Andel som valt bort att följa någon eller att använda en social plattform på grund av hårda ord, hat eller hot kopplat till politiska åsikter, Valspecial 2022, Obs! Skala 50%

Omkring 1 av 7 har valt bort att följa någon på grund av att de politiska inläggen innehåller hårda ord, hat eller hot. Cirka 6 procent har av liknande anledning valt bort att använda en social plattform. De flesta nämner att de har valt bort Facebook eller specifika grupper på Facebook, därefter nämner flest Twitter. Facebook är även den plattform där flest internetanvändare tar del av politisk information (diagram 1.5) och den plattform där flest uttryckt eller delat någon politisk åsikt (diagram 2.6).

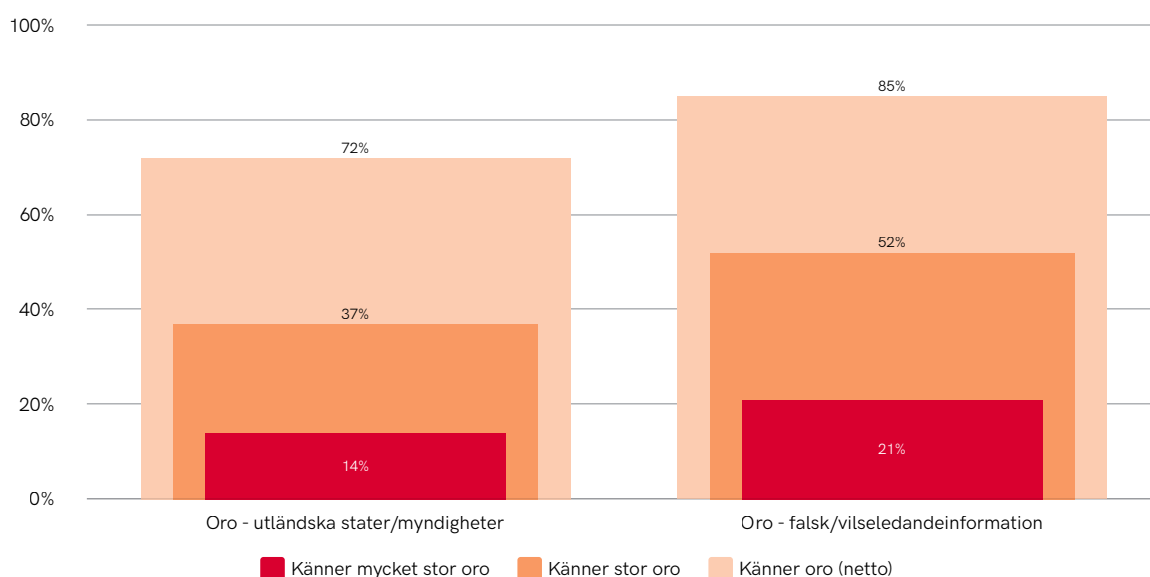
Oro för desinformation på nätet

Mer än hälften känner stor oro för att desinformation kommer användas för att påverka valutgången hösten 2022

I *diagram 3.7* ser vi dels hur många som känner oro för att utländska stater och myndigheter ska använda internet för att påverka valutgången hösten 2022, samt dels hur många som känner oro för att falsk eller vilseledande information på nätet kommer att användas för att påverka valutgången hösten 2022.

Observera att undersökningen genomfördes i december 2021 och därmed speglar oro för utländsk påverkan innan händelserna i början av år 2022 och kriget i Ukraina.

Diagram 3.7, Bas: Internetanvändare 18+ år, Fråga: Vilken oro känner du för att... utländska stater eller myndigheter kommer att använda internet för att påverka valutgången i Sverige nästa höst? / ...falsk eller vilseledande information på nätet kommer att användas för att påverka valutgången i Sverige nästa höst? (Känner oro = mycket stor/ganska stor/Viss oro, Stor oro = mycket/ganska stor oro), Valspecial 2022

Drygt en tredjedel av internetanvändarna känner mycket eller ganska stor oro för att utländska stater eller myndigheter ska använda internet i syfte att påverka valutgången.

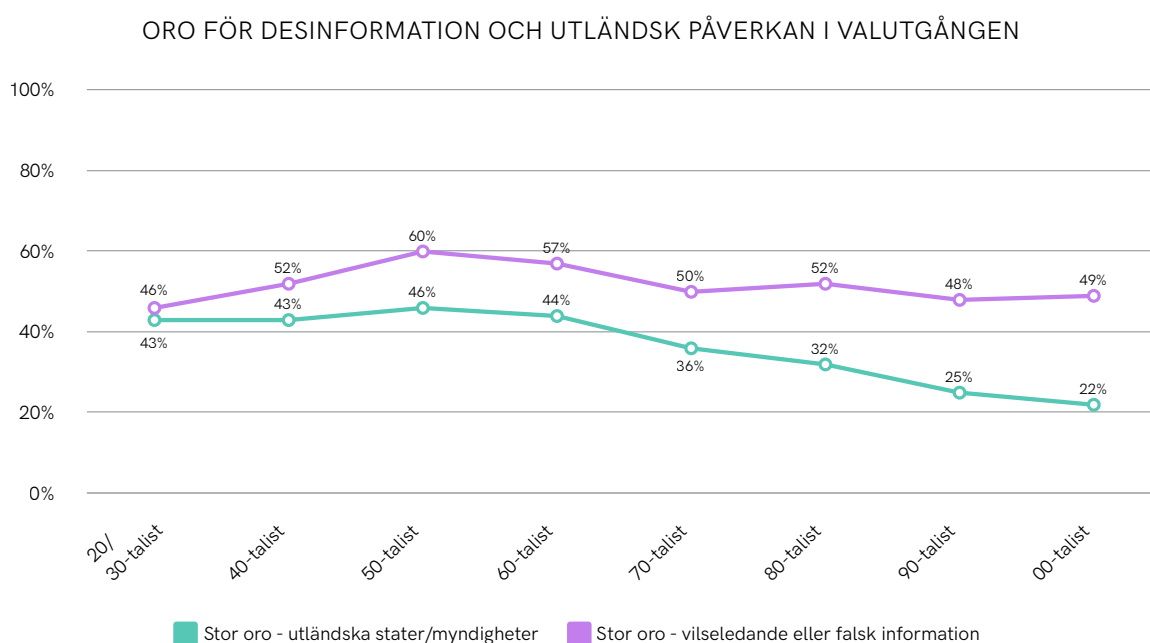
Betydligt fler – mer än hälften – känner stor oro för att vilseledande eller falsk information på nätet kommer att användas för att påverka valutgången.

Unga väljare är mindre oroad för nätpåverkan från utländska stater eller myndigheter i syfte att påverka valet

Diagram 3.8 nedan visar andel som känner stor oro för att utländska stater och myndigheter respektive vilseledande information på nätet ska påverka valutgången hösten 2022 utifrån olika generationer.

Observera att undersökningen genomfördes i december 2021 och därmed speglar oro för utländsk påverkan innan händelserna i början av år 2022 och kriget i Ukraina.

Diagram 3.8, Bas: Internetanvändare 18+ år, Fråga: Vilken oro känner du för att ..utländska stater eller myndigheter kommer att använda internet för att påverka valutgången i Sverige nästa höst? / ..falsk eller vilseledande information på nätet kommer att användas för att påverka valutgången i Sverige nästa höst? Andel som känner stor oro (netto – mycket eller ganska stor oro), Valspecial 2022

Andelen personer som känner stor oro för falsk eller vilseledande information inför valet 2022 är något högre bland 50- och 60-talisterna men skiljer sig generellt lite mellan åldrarna.

Oro för att utländska stater och myndigheter ska använda internet i syfte att påverka valutgången skiljer sig däremot i hög grad mellan olika generationer. Oron är återigen mest utbredd bland 50- och 60-talister, men sjunker sedan väsentligt i de yngre generationerna.

Bland de allra yngsta väljarna, 00-talisterna, känner bara drygt 2 av 10 stor oro för utländsk påverkan, jämfört med 5 av 10 som känner stor oro för falsk eller vilseledande information.

Kapitel 4: Plattformarnas ansvar och vägen framåt

En majoritet vill att sociala medier tar ansvar för politiskt innehåll

Sociala medieplattformars ansvar för det innehåll som postas är en vattendelare även om en majoritet vill att inlägg som innehåller desinformation, kränkningar, hat eller hot ska få tas bort. En annan fråga är hur internet kan användas för att främja politiskt engagemang och intresse.

Det politiska debattklimatet på nätet är en återkommande fråga i samhällsdebatten. Men vad tror egentligen internetanvändarna bäst främjar ett öppet politiskt samtal på nätet och hur kan vi skapa en digital miljö där fler känner tilltro till innehållet och där fler vill delta i samhällsdebatten?

I det här kapitlet undersöker vi hur internetanvändarna ställer sig till vilken roll sociala medier bör ta när det kommer till politiska inlägg som bedöms innehålla falsk eller vilseledande information eller kränkningar, hat och hot. Internetanvändarna får också själva med egna ord beskriva hur de tror att internet kan användas för att väcka politiskt engagemang och delaktighet.

Kapitlet visar bland annat att en majoritet lutar åt att sociala medier bör ha en ansvarsroll i att filtrera bort innehåll som bedöms innehålla desinformation eller kränkningar, hat eller hot. Samtidigt är frågan om de sociala mediernas roll att bedöma och ta bort falsk eller vilseledande information något av en vattendelare.

När det gäller politiska inlägg med kränkningar, hat eller hot är opinionen tydligare – mer än tre av fyra tycker att sociala medier ska få ta bort den typen inlägg från sina plattformar.

Inställning till sociala mediers ansvar för innehållet

En majoritet tycker att sociala medier bör få ta bort politiska inlägg som de anser innehåller desinformation eller kränkningar

Diagram 4.1 nedan visar hur internetanvändarna ställer sig till två påståenden som rör vilket ansvar sociala medierna bör ta för det politiska innehållet på sina plattformar.

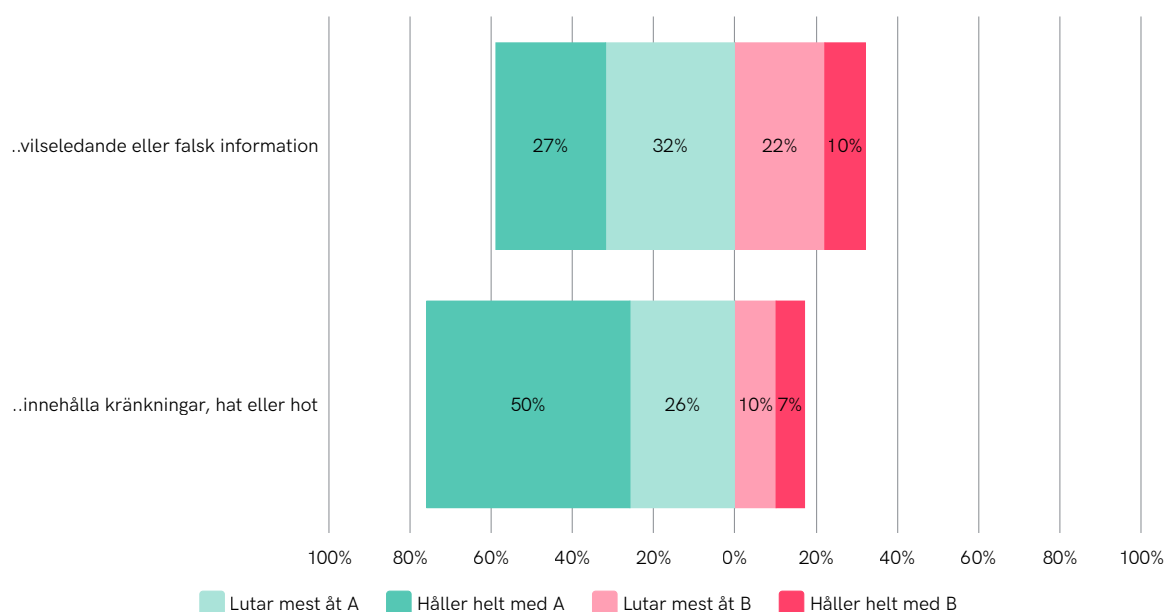
Internetanvändarna har tagit ställning till följande alternativ:

Alternativ A) Sociala medieplattformar borde få bedöma och ta bort politiska inlägg som...

Alternativ B) Sociala medieplattformar borde inte få bedöma och ta bort om politiska inlägg som..

- ..är vilseledande eller falska (övre stapeln)
- ..innehåller kränkningar, hat eller hot (nedre stapeln)

Diagram 4.1, Bas: Internetanvändare 18+ år, Fråga: Vilket av följande påstående stämmer bäst överens med din åsikt?, A) Sociala medieplattformar borde få ta bort politiska inlägg som de bedömer... är vilseledande eller falska / ... innehåller kränkningar, hat eller hot. B) Sociala medieplattformar borde inte få bedöma om politiska inlägg... / är vilseledande eller falska / ... innehåller kränkningar, hat eller hot./ och därmed inte få ta bort dem, Valspecial 2022 (Notera att svarsalternativet "kan/vill ej ta ställning" inte redovisas i diagrammet)

Totalt svarar tre fjärdedelar (76 procent) att de helt håller med eller lutar åt att sociala medieplattformar borde få ta bort politiska inlägg som de bedömer innehåller kränkningar, hat eller hot.

En majoritet (59 procent) lutar även åt att sociala medier bör få ta bort politiska inlägg som de bedömer innehåller vilseledande eller falsk information. När det gäller inlägg innehållande vilseledande eller falsk information är opinionen däremot inte fullt lika tydlig. En betydligt mindre andel håller med helt och hållet i att sociala medier bör bedöma och ta bort politiska inlägg med falsk eller vilseledande information jämfört med om inlägget bedöms innehålla kränkningar, hat eller hot.

Närmare 6 av 10 anser att sociala medieplattformer borde få ta bort politiska inlägg som de bedömer innehåller desinformation

Diagram 4.2 nedan visar hur internetanvändarna ställer sig till sociala mediers ansvar att hantera politiska inlägg som bedöms innehålla vilseledande eller falsk information.

Internetanvändarna har tagit ställning till följande alternativ:

- Alternativ A) Sociala medieplattformer borde få ta bort politiska inlägg som de bedömer är vilseledande eller falska
- Alternativ B) Sociala medieplattformer borde inte få bedöma om politiska inlägg är vilseledande eller falska och därmed inte få ta bort dem

Diagram 4.2, Bas: Internetanvändare 18+ år, Fråga: Vilket av följande påstående stämmer bäst överens med din åsikt? A) Sociala medieplattformer borde få ta bort politiska inlägg som de bedömer är vilseledande eller falska B) Sociala medieplattformer borde inte få bedöma om politiska inlägg är vilseledande eller falska och därmed inte få ta bort dem, Valspecial 2022 (Notera att svarsalternativet "kan/vill ej ta ställning" inte redovisas i diagrammet)

BEDÖMA OCH TA BORT POLITISKA INLÄGG MED FALSK ELLER VILSELEDANDE INFORMATION

Totalt anser cirka 6 av 10 att sociala medier borde få ta bort politiska inlägg som de bedömer innehåller vilseledande eller falsk information. En tredjedel anser istället motsatsen, det vill säga att sociala medier inte borde få bedöma om innehållet är falskt eller vilseledande och alltså inte få ta bort dessa politiska inlägg.

Inom samtliga grupper uppger en majoritet att de håller med eller lutar åt att sociala medier bör ta bort politiska inlägg som de bedömer innehåller vilseledande

eller falsk information. Bland män och personer med gymnasieutbildning anser däremot en större andel att sociala medier inte ska bedöma om politiska inlägg är falska eller vilseledande (alternativ B) jämfört genomsnittet.

Vi kan även se att en större andel personer med ett stort politiskt intresse håller med alternativ B – det vill säga, att sociala medier inte ska bedöma om politiska inlägg innehåller vilseledande eller falsk information (35 procent). Det beror främst på att personer med stort politiskt intresse i högre grad tar ställning i frågan.

Drygt 8 av 10 kvinnor vill att sociala medier ska få ta bort politiska inlägg som bedöms innehålla kränkningar, hat eller hot

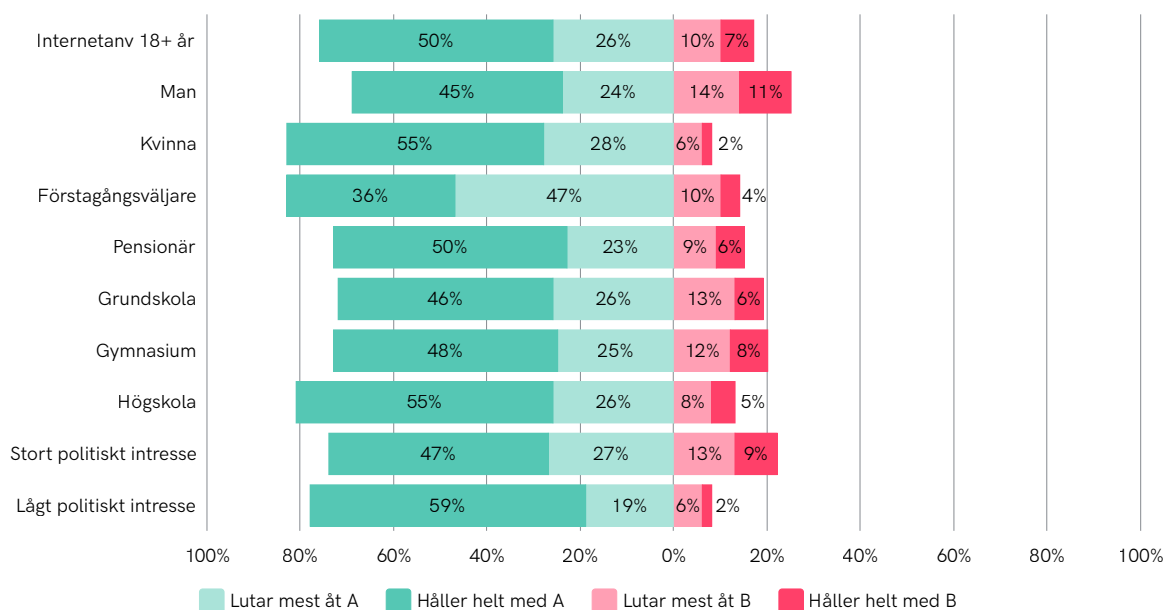
Diagram 4.3 nedan visar hur internetanvändarna ställer sig till sociala mediers ansvar att hantera politiska inlägg som bedöms innehålla kränkningar, hat eller hot.

Internetanvändarna har tagit ställning till två alternativ:

- Alternativ A) Sociala medieplattformar borde få ta bort politiska inlägg som de bedömer innehåller kränkningar, hat eller hot
- Alternativ B) Sociala medieplattformar borde inte få bedöma om politiska inlägg innehåller kränkningar, hat eller hot och därmed inte få ta bort dem

Diagram 4.3, Bas: Internetanvändare 18+ år, Fråga: Vilket av följande påstående stämmer bäst överens med din åsikt? A) Sociala medieplattformar borde få ta bort politiska inlägg som de bedömer innehåller kränkningar, hat eller hot. B) Sociala medieplattformar borde inte få bedöma om politiska inlägg innehåller kränkningar, hat eller hot, Valspecial 2022 (Notera att svarsalternativet "kan/vill ej ta ställning" inte redovisas i diagrammet)

BEDÖMA OCH TA BORT POLITISKA INLÄGG MED KRÄNKNINGAR, HAT ELLER HOT

Totalt anser tre fjärdedelar (76 procent) att sociala medier borde få ta bort politiska inlägg som de bedömer innehåller kränkningar, hat eller hot. Endast en sjättedel (17 procent) anser motsatsen, det vill säga att sociala medier inte borde få bedöma om politiska inlägg innehåller kränkningar, hat eller hot och därmed inte få ta bort dem.

Inom samtliga grupper uppger de flesta att de håller med eller lutar åt att sociala medier bör få ta bort politiska inlägg som bedöms innehålla kränkningar, hat eller hot.

Kvinnor och högskoleutbildade uppger i högre utsträckning att de tycker att sociala medier ska få ta bort politiska inlägg som bedöms innehålla kränkningar, hat eller hot.

Bland män anser en något större andel att sociala medier inte ska få bedöma om politiska inlägg innehåller kränkningar, hat eller hot (alternativ B). Dock anser en betydande majoritet av männen, 7 av 10, att plattformarna ska få bedöma och ta bort politiska inlägg med kränkningar, hat eller hot.

Vi kan även se att det är något vanligare bland personer med ett stort politiskt intresse att hålla med alternativ B - det vill säga, att sociala medier inte ska få bedöma om politiska inlägg innehåller kränkningar, hat eller hot och därmed inte få ta bort dem (22 procent). Det beror delvis på att personer med stort politiskt intresse i högre grad tar ställning i frågan.

Sociala mediars ansvar för politiskt innehåll är en vattendelare

Vilken roll och ansvar sociala medier bör ta för det politiska innehållet på sina plattformar är en tydlig vattendelare bland internetanvändarna.

I undersökningen har deltagarna fått svara på hur de tror att internet kan användas för att väcka politiskt engagemang och få fler att vilja bli delaktiga i det politiska samtalet. Några av fritextsvaren exemplifierar hur resonemang i frågan om plattformarnas ansvar för det politiska innehållet går isär.

"Tycker det är läskigt hur sociala medier används för att påverka och polarisering, ffa i stora stater utomlands men även i Sverige. Tror det behövs starkare regleringar för att undvika polariseringsproblematiken, och hårdare modererade forum där man kan diskutera politik med sansad ton. Internet och sociala medier är ett för kraftfullt verktyg för att påverka folks åsikter för att få snurra fritt helt utan kontroll."

– Kvinna, 29 år

"Kanske ett mer öppet svenskt forum, som Flashback men utan alla troll. Problemet med t.ex. Facebook är att så mycket är suboptimerat på svenska – sett mycket kommentarer på sistone om helt vanliga inlägg som blir blockade av botar."

– Kvinna, 31 år

"Det fria ordet och yttrandefrihet måste fortsätta att vara en viktig plattform för demokratin i samhället. Ifall sociala medier är falska och vilseledande är i hög grad något som individen själv måste bedöma. Det finns många politiker och journalister som granskar det som skrivs och sägs i sociala medier, något som de i ökande grad måste fortsätta med."

– Man, 58 år

"Att forum modereras, folk ska inte kunna sitta och hota, hata och dyl, om det är bättre ordning tror jag fler vettiga dialoger skulle ske, nu är det knappt lönt att säga något."

– Kvinna, 35 år

"Tydliga ramar för vad som gäller när man deltar i det politiska rummet, vilket innebär tyvärr en hårdare kontroll på de som deltar. Att stoppa inlägg som innebär hat och hot eller förnedring skall inte kunna gå igenom."

– Kvinna, 75 år

"Internet är ett fantastiskt verktyg för att få fler att bli intresserade av politik, men som med det mesta så ligger det på individen hur man väljer att ta in och bearbeta informationen som finns där. Man måste inse att alla har en agenda och det är därmed viktigt att höra allas sidor och inte bli förblindad av information som överensstämmer med det man själv tycker och gillar. Censur är däremot fel väg att gå, så länge ingen enskild individ blir drabbad på ett negativt sätt. Vi är alla vuxna människor och kan hantera information - det är inget nytt, det är bara att all information är mer lättillgänglig än tidigare."

– Man, 39 år

Vägen framåt för det politiska samtalet på nätet

Hur kan internet väcka politiskt intresse och främja engagemang?

I undersökningen har deltagarna fått svara på hur de tror att internet kan användas för att väcka politiskt engagemang och få fler att vilja bli delaktiga i det politiska samtalet.

Fritextsvaren vittnar om en delad bild av politikens roll på nätet på flera plan. Skillnaderna ligger bland annat i synen på internets potential att främja det politiska samtalet, där vissa anser att nätet främst skapar polarisering och inte bidrar till politiken. Andra lyfter i stället fram en ökad möjlighet att driva politiska sakfrågor och skapa forum där fler får möjlighet att engagera sig.

Många uppmärksammar just sociala mediernas potential att väcka engagemang genom att både sprida information och tillgängliggöra den politiska debatten för fler.

Många ser internet i stort, och sociala medier specifikt som plattformar för att väcka engagemang och intresse främst hos unga.

Samtidigt kommer även kritiska röster som poängterar att själva grundstrukturen för samtalsklimatet är problematiskt, där plattformarna upplevs gynna konfrontation snarare än främja meningsfulla utbyten av åsikter.

Vissa tar även upp nätets potential att skapa plattformar för dialog mellan medborgare och politiker. Här nämns även möjligheten att skapa kortare beslutsvägar och öka medborgarnas påverkansmöjligheter för exempelvis lokal- och regionalfrågor.

"Sociala medier kan användas för att VÄLKOMNA fler in i politiken. Många vågar/orkar nog inte engagera sig politiskt för att det verkar som ett för stort åtagande och de blir rädda för att det ska vara komplicerat och ställa höga krav på en."

– Kvinna, 19 år

"Eftersom så många använder nätet idag så är det lätt att diskutera med andra och få andras tankar om något man undrar över."

– Kvinna, 49 år

"Internet har hjälpt funktionsnedsatta att kunna vara mer aktiva och sprida information om våra funktionshinder. Det har också gjort att vi kan vara mer politiskt aktiva och engagera andra i våra frågor."

– Kvinna, 26 år

"Jag tror att digitala miljöer kan få yngre generationer att engagera sig. Politiken behöver modernisera sig. /Dock kategoriserar jag människor till 1 av 2 grupper: (1) de som häver ur sig sin åsikt utan att tänka på hur budskapet tas emot. Eller (2) de som är för svaga retoriskt för att våga eller kunna ta debatten. Detta leder till "keyboard crusaders" som kan härja fritt över internet och fokuserar mer på att förmedla sin åsikt och bevisa den än att föra en hederlig debatt eller att föra ett gott samtal."

– Man, 25 år

"Diskussionsforum tex i olika Facebookgrupper kan väcka idéer och intresse för politik. En fara med detta kan dock vara den hårda tonen i vissa grupper och diskussionstrådar av detta slag som likväl kan skrämman bort möjligt intresserade individer."

– Kvinna, 26 år

"Mindre debatt och mer samtal."

– Kvinna, 37 år

"Man får upphöra med att stämpla olikstänkande som främlingsfientliga, klimatskeptiker mm."

– Man 59, år

"Målet måste vara att få till en djup och kunnig debatt. Detta kräver ett mer utvecklat forum. Det är av största vikt att detta sker inom en säker aktör. Att överlåta moderering av forum till dagens sociala medier aktörer vore att lämna över demokratin i oseriösa händer."

– Man, 32 år

"Skapa forum för konstruktiva diskussioner om sakfrågor där alla hatkommentarer plockas bort."

– Kvinna, 42 år

"T.ex. genom att chatta med politiker på nätet."

– Man, 46 år

"Det är bra för partier att kunna bilda sig en uppfattning om allmänhetens åsikter i olika frågor som partierna har, exempelvis är jag med i olika socialdemokratiska grupper och ibland har de frågeställningar som "vad anser du är den viktigaste frågan inför valet?" sådant tycker jag är bra."

- Man, 30 år

"Internet är jättebra för att nå ut med information om vad som händer i politiken till personer som inte hade tagit reda på det själva annars. Genom att politiker använder sociala medier där det är öppet att diskutera, så får man en bra inblick i vad det finns för för-och motargument i olika frågor. Förutsättningen måste vara att även de som inte tycker likadant syns och får säga sitt utan att t.ex. blockas (om de inte är otrevliga såklart). Det blir som att hålla en debatt men i sociala medier vilket kan nå ut till många fler."

- Kvinna, 21 år

"Medborgardemokrati lokalt och nationellt. Dvs. att politiker kan nå ut till medborgarna, inhämta folkets åsikter betr. olika/lämpliga frågor. Även om vi var 4:e år väljer våra representanter finns det anledning att inhämta folkets åsikter i en föränderlig värld."

- Kvinna, 47 år

"Lokal- och regionalpolitiska (kommun/region-nivå) omröstningar, medborgarförslag mm."

- Man, 64 år

"Lokala frågor som rör t.ex. miljö och skola borde medborgarna kunna diskuteras med partierna innan beslut för att kunna bidra med synpunkter."

- Man, 52 år

Metodbeskrivning: Svenskarna och internet – Valspecial 2022

Välkommen till rapporten *Svenskarna och internet - Valspecial 2022*. Detta är en delrapport till den årliga rapporten *Svenskarna och internet* som sätter strålkastarljuset på internet som en politisk arena. Med undersökningen vill vi bidra med fakta och insikter om hur användningen av internet i Sverige utvecklas kopplat till politik. Vi vill ge förutsättningar till att digitaliseringen av det svenska samhället och näringslivet sker på välinformerad grund. Här ska vi kort presentera viktig information om hur denna delrapport är genomförd.

Bakgrund och syfte

Hösten år 2022 är det återigen dags för den svenska befolkningen att gå till valurnorna. I samband med valåret släpper Internetstiftelsen denna delrapport som lägger fokus på internets viktiga roll i det demokratiska samhället, *Svenskarna och internet – Valspecial 2022*.

Syftet med studien är att belysa den roll internet har både för att sprida politiskt innehåll och som plattform för politiskt deltagande och engagemang. Vi vill med den här rapporten bidra med ökad kunskap om användarnas beteenden, attityder och agerande i den politiska arenan på nätet.

Undersökningen fokuserar bland annat på hur den internetanvändande delen av befolkning konsumerar politiskt innehåll. Studien djupdyker även i det politiska samtalet på nätet; vilka deltar, var diskuteras politik och vilka ämnen florerar? Men med internets alla goda sidor, kommer även en baksida. Hur vanligt är hård kritik, hat och hot kopplat till politiska åsikter? Hur utbredd är oron för desinformation inför valet och vilken roll tycker egentligen internetanvändarna att sociala medier bör ta för innehållet på sina plattformar?

”Svenskarna och internet – Valspecial 2022” är en fristående delrapport från vår huvudrapport ”Svenskarna och internet”.

Ändrade frågeformuleringar

Årets valspecial bygger på en fristående studie, där större delen av frågorna är helt nya inför valåret 2022. I några fall har liknande frågor ställts i *Svenskarna och internet – valspecial 2018*. Förändringar i metod och frågeformulär gör däremot att

jämförelser bör göras med viss försiktighet. Där det är möjligt, jämförs trender i årets rapport med resultat från valåret 2018.

Metod och urval

Datainsamlingen för *Svenskarna och internet – Valspecial 2022* har genomförts i Novus webbpanel, även kallad Sverigepanelen. Novus Sverigepanel består av cirka 50 000 aktiva medlemmar i huvudsak åldern 18–89 år, men även i viss mån 90+ år, spridda över hela landet.

Inför undersökningen drog Novus ett stratifierat urval ur sin webbpanel i målgruppen allmänheten 18+ år. Totalt genomfördes 3 023 intervjuer under perioden 16–29 december 2021. Deltagarfrekvensen uppgick till 55 procent.

Resultaten i studien är viktade mot kända populationstal (enligt SCB) med avseende på kön, ålder, utbildning, geografi (NUTS2), parti i valet 2018.

Rekryteringen till Novus webbpanel sker med obundna slumpmässiga urval bland allmänheten främst via telefonintervjuer men även genom sms-inbjudan eller postalt utskick. Novus vårdar sin webbpanel genom så kallad Panel Management. Det innebär bland annat att Novus ser till att respondenterna inte kan delta i för många undersökningar under en kort period, och inte heller i flera liknande undersökningar.

Notera att internetanvändarna i allmänhetsundersökningar som denna är den svensktalande internetanvändande delen av befolkningen som är förmögna att svara på en undersökning på webb. Det innebär att man inte får med de som (ännu) inte behärskar det svenska språket, de som lider av demens, har läs- och talsvårigheter eller av andra skäl inte kan svara eller nås.

Om Novus Group International

Novus Group International är ett analys- och undersökningsföretag som grundades 2006 och har sitt huvudkontor i Stockholm. Bolaget är noterat på Spotlight Stock Market. De är medlem i Esomar –European Society for Opinion and Market Research – och följer branschens anvisningar om god undersökningsetik.

Om Internetstiftelsen

Internetstiftelsen är en oberoende, affärsdriven och allmännyttig organisation. Vi verkar för ett internet som bidrar positivt till människan och samhället. Vi ansvarar för internets svenska toppdomän .se och sköter drift och administration av toppdomänen .nu. Intäkterna från affärsverksamheten finansierar en rad satsningar i syfte att möjliggöra att människor kan nyttja internet på bästa sätt, och stimulera kunskapsdelning och innovation med inriktning på internet.

Författare

Svenskarna och internet – Valspecial 2022 är skriven av Freja Blomdahl, Insight Manager, med hjälp av Jenny Andersson, Insight Manager och Jakob Bäck, Digital Content Specialist, på Internetstiftelsen.

Upphovsrätt

Texten och bilderna i *Svenskarna och internet – Valspecial 2022* skyddas enligt lag om upphovsrätt och tillhandahålls med licensen Creative Commons, Erkännande 4.0 Internationell.

Graferna i rapporten tillhandahålls med Creative Commons licensen CC0 1.0 Universiell.

Sociala medier är en viktig källa till politisk information och en plats där alla utom de äldsta diskuterar politik. Men ett hårt debattklimat får många att begränsa sig i det politiska samtalet, och informationen på sociala medier bedöms inte som särskilt trovärdig.

Denna delrapport av *Svenskarna och internet* handlar om internet som en politisk arena. Syftet är att belysa den roll internet har både för att sprida politiskt innehåll och som plattform för politiskt engagemang.

Svenskarna och internet är en studie som genomförs av Internetstiftelsen. Med undersökningen vill vi bidra med fakta och insikter om hur användningen av internet i Sverige utvecklas. Vi vill ge förutsättningar till att digitaliseringen av det svenska samhället och näringslivet sker på välinformerad grund. Internetstiftelsen är en oberoende, affärsdriven och allmännyttig organisation. Vi verkar för ett internet som bidrar positivt till människan och samhället. Vi ansvarar för internets svenska toppdomän .se och sköter drift och administration av toppdomänen .nu. Intäkterna från affärsverksamheten finansierar en rad satsningar i syfte att möjliggöra att människor kan nyttja internet på bästa sätt, och stimulera kunskapsdelning och innovation med inriktning på internet.

Exempel på våra satsningar är:

- Den årliga undersökningen Svenskarna och internet
- Start- och mötesplatsen Goto 10
- Folkbildningssatsningen Internetkunskap
- Det digitala museet Internetmuseum
- Lärresursen Digitala lektioner
- Konferensen Internetdagarna
- Mätverktyget Bredbandskollen